

SISEMINISTEERIUM

Programm „Kriisikindel ühiskond“ 2027-2030

SISUKORD

PROGRAMMI ÜLDINFO	2	Eesmärk	24
SISSEJUHATUS	3	Mõõdikud	24
PROGRAMMI EESMÄRK, MÕÕDIKUD JA RAHASTAMISKAVA	5	Programmi tegevuse täitmine	25
OLUKORRA ANALÜÜS	7	Teenused	25
PROGRAMMI 2025 EDUSAMMUD	11	Olulisemad arendus- ja tegevuseesmärgid	27
PROGRAMMI 2027-2030 PRIORITEETSED VÄLJAKUTSED	12	PROGRAMMI TEGEVUS 4: LENNU- JA MERE PÄÄSTE	28
PROGRAMMI TEGEVUSED	13	Eesmärk	28
PROGRAMMI TEGEVUS 1: ELANIKKONNAKAITSE JA KRIISIVALMIDUS	14	Mõõdikud	28
Eesmärk	14	Programmi tegevuse täitmine	28
Mõõdikud	14	Teenused	29
Programmi tegevuse täitmine	15	Olulisemad arendus- ja tegevuseesmärgid	29
Teenused	17	PROGRAMMI TEGEVUS 5: DEMINEERIMINE	30
Olulisemad arendus- ja tegevuseesmärgid	19	Eesmärk	30
PROGRAMMI TEGEVUS 2: HÄDAABI 112 JA RIIGIINFO 1247	21	Mõõdikud	30
Eesmärk	21	Programmi tegevuse täitmine	30
Mõõdikud	21	Teenused	30
Programmi tegevuse täitmine	22	Olulisemad arendus- ja tegevuseesmärgid	31
Teenused	22	PROGRAMMI JUHTIMISKORRALDUS	32
Olulisemad arendus- ja tegevuseesmärgid	23	LISA 1. 2025. A PROGRAMMI JA PROGRAMMI TEGEVUSTE EELARVE TÄITMINE	34
PROGRAMMI TEGEVUS 3: OHUTUS JA PÄÄSTETÖÖD	24		

Programmi üldinfo

TULEMUSVALDKOND	Siseturvalisus
VALDKONNA ARENGUKAVA	Siseturvalisuse arengukava 2020–2030
TULEMUSVALDKONNA JA ARENGUKAVA EESMÄRK	Eesti inimesed tunnevad, et nad elavad vabas ja turvalises ühiskonnas, kus igaühe väärtus, kaasatus ja panus kogukonna turvalisusesse loovad ühe turvalisima riigi Euroopas. Parandatakse elukeskkonda, vähendatakse ohtu elule, tervisele, varale ja põhiseaduslikule korrale ning tagatakse kiire ja asjatundlik abi.
PROGRAMM	Kriisikindel ühiskond
PROGRAMMI EESMÄRK	Eesti ühiskond on kriisidele vastupidav, valmis ohte ennetama ning neile reageerima, inimesed on ohtudest teadlikud ning võtavad vastutuse oma isikliku valmisoleku eest.
ELLUVIIMISE PERIOOD	2027-2030
PEAVASTUTAJA	Siseministeerium (SIM)
KAASVASTUTAJAD, KES PLANEERIVAD OMA OSADE TEENUSTE RAHA SELLES PROGRAMMIS	Päästeamet (PÄA), Häirekeskus (HÄK), Politsei- ja Piirivalveamet (PPA)
SEOS STRATEEGIA „EESTI 2035“ STRATEEGILISTE SIHTIDEGA	Riigivalitsemine: Eesti on uuendusmeelne, usaldusväärne ja inimesekeskne riik Elukeskkond: Eestis on kõigi vajadusi arvestav, turvaline ja kvaliteetne elukeskkond

Sissejuhatus

Alused ja põhimõtted

Siseturvalisuse valdkonna terviklikuks ja eesmärgipäraseks juhtimiseks on programmi koostamisel lähtutud „Siseturvalisuse arengukava 2020-2030“ alaeesmärkidest ja asekantslerite struktuurilisest juhtimisulatusest. Arengukava alaeesmärgid annavad programmile strateegilise raamistiku ja suuna. Programm arvestab SIM-i struktuurset juhtimisulatuset, mis tagab valdkondade selge seostatuse vastutavate üksustega. Tegevusvaldkonnad on koondatud funktsionaalselt ühtsesse programmi tegevustesse, et toetada tõhusat eesmärkide saavutamise koordineerimist, ressursside sihipärast kasutamist ja valdkondade vahelist koostööd.

Programm jaguneb viieks programmi tegevuseks:

- Elanikkonnakaitse ja kriisivalmidus
- Hädaabi 112 ja riigiinfo 1247
- Ohutus ja päästetöö
- Lennu- ja merepääste
- Demineerimine

Seosed ja eesmärgid

Programm panustab oma tegevustega Vabariigi Valitsuse tegevusprogrammis seatud eesmärkide saavutamisse ja tegevuste täitmisesse. Samuti riigi pikaajalise arengustrateegia „Eesti 2035“ seatud eesmärkide saavutamiseks muutuste elluviimisse:

1. Kujundame elukeskkonna ning inimeste hoiakuid ja käitumist tervist ja keskkonda hoidvaks ning vähendame riskikäitumist;
2. Planeerime ja uuendame ruumi ja teenuseid terviklikult ja kvaliteetselt ning ühiskonna vajaduste, rahvastiku muutuste, tervise, turvalisuse, elurikkuse ja keskkonnahoiuga arvestavalt;
3. Parandame riigi rahvusvahelist positsiooni ja tagame julgeoleku ning turvalisuse.

Muudatused

Programm „Kriisikindel ühiskond“ kujuneb kolme varasema programmi „Ennetava ja turvalise elukeskkonna kujundamine“, „Kiire ja asjatundlik abi“ ning „Kindel sisejulgeolek“ valdkondade pinnalt. Moodustub viis programmi tegevust „Elanikkonnakaitse ja kriisivalmidus“, „Hädaabi 112 ja riigiinfo 1247“, „Ohutus ja päästetööd“, „Lennu- ja merepääste“ ning „Demineerimine“. Programm kajastab Eesti ühiskonnas ohtude ennetamise ja päästesündmustele reageerimisega seotud valmisoleku, pääste ja elanikkonnakaitse tegevusi.

Kuna elanikkonnakaitse valmisolek, ohtude ennetamine, hädaabiteadete vastuvõtmine ja päästesündmusele reageerimine loovad tervikuna ühiskonna kriisikindlust, siis nende valdkondade elluviimise kavandamine toimub koostoimes ja tegevuste tulemuslikkus mõjutab üksteist.

Hindamised ja tõhustamiskavad

2026. aastal viiakse läbi „Siseturvalisuse arengukava 2020-2030“ vahehindamine.

Programmi eesmärk, mõõdikud ja rahastamiskava

Eesmärk

Eesti ühiskond on kriisidele vastupidav, valmis ohte ennetama ning neile reageerima, inimesed on ohtudest teadlikud ning võtavad vastutuse oma isikliku valmisoleku eest.

Mõõdikud

Programmi eesmärgi mõõdikud	Suund	Tegelik			Sihttase					Allikas
		2023	2024	2025	2025	2027	2028	2029	2030	
Elanike osakaal, kes hindavad oma oskusi ennast ja teisi õnnetuse korral aidata piisavaks	Suurem parem	-	58 %	-	66 %	66 %	66 %	66 %	70 %	SIM, siseturvalisuse avaliku arvamuse uuring
Elanike osakaal, kes hindavad heaks siseturvalisuse asutuste valmisolekut tulla toime erinevate kriisidega	Suurem parem	-	52 %	-	-	60 %	60 %	60 %	65 %	SIM, siseturvalisuse avaliku arvamuse uuring
Tules hukkunute arv	Väiksem parem	35 in.	34 in.	32 in.	12 in.	31 in. ¹	30 in.	28 in.	27 in.	PÄA
Veeõnnetustes hukkunute arv	Väiksem parem	38 in.	42 in.	30 in.	20 in.	31 in. ²	30 in.	28 in.	27 in.	PÄA
Lõhkematerjali plahvatuses hukkunute arv	Väiksem parem	1	0	1	0	0	0	0	0	PÄA
Üksikisiku kriisivalmiduse baastase ³	Suurem parem	-	-	13 %	-	30 %	-	-	40 %	PÄA

Mõõdik „Elanike osakaal, kes hindavad oma oskusi ennast ja teisi õnnetuse korral aidata piisavaks“ kirjeldab elanike valmidust enesehinnangu näol ennast ja teisi õnnetuse korral aidata.

„Elanike osakaal, kes hindavad heaks Eesti valmisolekut tulla toime erinevate kriisidega“ näitajad on oluliseks indikaatoriks ühiskonna ootustele ning seda võetakse aluseks nii kommunikatsioonile kui võimearendusele. Hädaolukordadeks ja kriisideks valmisolek ning elutähtsate teenuste toimepidevus on riigi julgeoleku ja elanike turvalisuse seisukohalt oluline, sest üleilmastumisega kaasnevad suundumused ning rahvusvahelised kriisid ja konfliktid mõjutavad meid üha vahetumalt. Eesti ühiskonna valmisolek kriisideks sõltub nii riigiasutuste, kohalike omavalitsuste, ettevõtete kui ka üksikisikute teadlikkusest ja oskustest kriisis tegutseda.

Ühiskonna kriisivalmiduse oluliseks alustalaks üksikisiku kriisivalmidus, mida mõõdetakse üksikisiku kriisivalmiduse baastaseme kaudu. Mõõdik näitab ennetustöö ja valmisoleku mõju ning selle hindamisel saadakse tagasiside neljas kategoorias: üldine valmisolek, valmisolek varjumiseks, valmisolek evakueerumiseks ning valmisolek iseseisvaks toimetulekuks kriisiolukorras.

¹ Mõõdiku sihttasest korrigeeriti seoses uue strateegiaga, võttes arvesse mõjutavaid väliskeskkonna tegureid ja ennetustööks kasutada olevaid ressursse.

² Mõõdiku sihttasest korrigeeriti seoses uue strateegiaga, võttes arvesse mõjutavaid väliskeskkonna tegureid ja ennetustööks kasutada olevaid ressursse.

³ Üksikisiku kriisivalmiduse baastaseme hindamise mudel põhineb üheksal olulisel kriteeriumil, mis on jaotatud nelja laiemasse kategooriasse: üldine valmisolek, valmisolek varjumiseks, valmisolek evakueerumiseks ning valmisolek iseseisvaks toimetulekuks kriisiolukorras. Arvestuses on nende elanike osakaal, kes saavutavad vähemalt baastaseme kõigis 9 valdkonnas.

Mõõdikud, mis kajastavad tules, veeõnnetustes ja lõhkematerjali plahvatustes hukkunud näitavad ennetustöö mõju ning ohtudele reageerimisvõimekust, näidates tervikuna, kui turvaline on elukeskkond.

Programmi rahastamiskava

Programmi rahastamiskava	Eelarve		Eelarve prognoos	
	2027	2028	2029	2030
Programmi kulud	149 742 003	145 704 782	144 190 510	142 786 116
programmi tegevus 1: Elanikkonnakaitse ja kriisivalmidus	14 749 291	11 790 139	7 726 820	6 856 151
programmi tegevus 2: Hädaabi 112 ja riigiinfo 1247	9 954 263	9 836 084	9 869 188	9 868 261
programmi tegevus 3: Ohutus ja päästetööd	98 424 093	97 824 772	104 730 299	104 620 208
programmi tegevus 4: Lennu- ja merepääste	20 166 878	19 815 915	16 418 467	16 100 600
Programmi tegevus 5: Demineerimine	6 447 477	6 437 871	5 445 736	5 340 897

Programmi elluviimist on sealhulgas planeeritud rahastada järgmistest välisloetuste allikatest.

Välisloetuste eelarve jaotus (eurodes)	Eelarve		Eelarve prognoos	
	2027	2028	2029	2030
Euroopa Sotsiaalfond	110 657	0	0	0
MUUD TOETUSED	2 888 653	2 679 305	1 305 314	134 193
KOKKU	2 999 310	2 679 305	1 305 314	134 193

Olukorra analüüs

Kriisideks valmisolek ja elanikkonnakaitse

Hädaolukordadeks ja põhiseaduslikku korda ähvardavateks kriisideks valmisolek ning elutähtsate teenuste toimepidevus on riigi julgeoleku ja turvalisuse seisukohalt oluline valdkond, mille laiem eesmärk on tugevdada riigi stabiilsust ja arengut. Eesti julgeolekukeskkond on osa rahvusvahelisest julgeolekust, kus üleilmastumisega kaasnevad suundumused ning rahvusvahelised kriisid ja konfliktid mõjutavad meid üha vahetumalt.

Erinevateks kriisideks valmisolek hõlmab nii ennetamist, valmistumist, lahendamist kui ka tekkinud kahjude kõrvaldamist (taastamist). Neis tegevustes tuleb senisest rohkem pöörata tähelepanu kriiside ärahoidmisele ja nende tagajärgede leevendamisele. Selleks on riigi, kohalike omavalitsuste, ettevõtete ning elanike suurem koostöö.

Paralleelselt kriiside ennetustegevuste ja tagajärgede leevendamisega tuleb arendada ka võimet kriise lahendada. Vastutavate asutuste oluliseks väljakutseks on kriiside varajane äratundmine ja olukorrateadlikkuse kiire saavutamine, mis aitab vähendada kriisi võimalikku eskalatsiooni ning kahjusid. Samuti on oluline pöörata tähelepanu ametkondade ja asutuste koostööle, selgetele ja täpsetele tegevusjuhiste ning infovahetusele rahvusvaheliste partneritega. Selle kõige toetamiseks on tähtis ajakohastada olemasolevaid infotehnoloogilisi süsteeme ja vajaduse korral arendada välja uusi lahendusi. Peale selle on inimestele tähtis tagada varajane ja asjakohane info iseseisvaks kriisideks valmistumiseks ning kriisiaegne teave, mis minimeeriks suurõnnetuste tagajärjel tekkivaid kahjusid.

Tagada tuleb kriitiliste teenuste toimepidevus ulatuslikes kriisides, muutuvast julgeolekukeskkonnas, võimalike hübriidohtude – iseäranis küberohtude - tingimustes. See eeldab kriitilise taristu hukukindlust, kriisireservide jätkuvat arendamist ja asutuste vahelise koostöö süvendamist.

Suur osa elutähtsatest teenustest ja muudest ühiskonnale olulistest teenustest toetub erasektorile, mistõttu ei ole võimalik ilma erasektorit kaasamata riigi julgeolekut ja turvalisust tagada. On ülioluline, et elutähtsate teenuste toimepidevuse suurendamiseks tugevdatakse koostööd erasektoriga. Selleks on vaja teha tööd erasektori kriisialase kompetentsi suurendamiseks ja koolitussüsteemide loomiseks. Lisaks on tähtis, et riik ja omavalitsused arvestaksid senisest enam elutähtsa teenuse osutajate ettepanekutega regulatsioonide loomisel, taastetegevuste prioriseerimisel ja nõuete ühtlustamisel. Elutähtsate teenuste arendamise kõrval ei tohi tähelepanuta jääda ka riigile ja ühiskonnale suure mõjuga olulised teenused ja kriitilised sektorid (nt toidukaubad, esmatarbekaubad, ravimid jne), mis peavad tagama toime- ja varustuskindluse mistahes kriisi korral ning rakendama selleks vajalikke meetmeid.

Olgugi et kriisireguleerimise üks aluspõhimõtteid on lähimus, ei tohiks siinkohal unustada rahvusvahelise koostöö tähtsust ja kriisiplaanide koordineerimist partnerriikidega, et parandada ühist reageerimist piiriülestele kriisidele ja hübriidohtudele ning vähendada olemasolevaid võimelünki. ÜRO raames on Eesti jaoks oluline Sendai raamistiku ülemaailmsete eesmärkide saavutamine. Euroopa Liidu sisene koostöö hõlmab Euroopa Liidu elanikkonnakaitse mehhanismi, mille kaudu on võimalik nii abi anda kui seda vajaduse korral küsida. Tugev koostöövõrgustik ei sünni aga üleöö, mistõttu tuleb rahvusvahelist suhtlust tõhustada, jagades teiste riikidega oma parimaid praktikaid, osaledes aktiivselt rahvusvahelise abi andmisel, kriisireguleerimisõppustel ning juhindudes mh ka rahvusvaheliste organisatsioonide nagu OECD soovitustest poliitikakujundamisel. Balti riikide vastastikuse mõistmise memorandumis sõlmimisega on kokkulepitud regiooni ühise evakuatsiooni ja masside liikumise korraldamine. Lisaks on täiendavalt NB8 koostööraamistikus kokku lepitud põhimõtted piiriülese elanikkonna liikumise, evakuatsiooni ja ajutise vastuvõtu koordineerimiseks kriisilukordades.

Ukraina sõda on suurendanud kriisideks valmisoleku ja elanikkonnakaitse aktuaalsust. Avalikkus tunneb suuremat huvi kriisideks valmisoleku ja elanikkonnakaitse meetmete (varjumine, ohuteavitus jne) vastu. Ukraina sõda mõjutab ka Eestit – lisaks siia saabunud põgenikele, kaasnevad ka sanktsioonide mõjud, tarneraskused, hinnatõus, ühiskonna ärevuse tõus jm. Kõike seda tuleb arvesse võtta kriisideks valmistumisel.

Oluline osa riigi julgeolekusüsteemist on elanikkonnakaitse, mille arendamine on pidev ja paindlik protsess, mida juhitakse vastavalt muutuvale ohupildile ja rahvusvahelistele suundadele. Riik peab tegema täiendavaid jõupingutusi, et elanike hoiakud toetaksid paremat hakkamasaamist kriisides ning et nende teadlikkus ja ettevalmistus kriisiolukordades toime tulla paraneks. Elanike iseseisva valmisoleku toetamiseks on vaja arendada elanikkonnakaitsealaste teadmiste süsteemsemat edasiandmist elanikele. Samuti on vaja tagada elanikele varjumiseks sobivad kohad: varjendid ja varjumiskohad. Et elanikud tõhusamalt kriisideks valmisolekusse hõlmata, on tähtis arvestada ka piirkondlike riskide ja eripäradega. See eeldab tõhusamat koostööd kohaliku tasandi toimijatega. Muuhulgas on omavalitsustel oluline roll sotsiaalsete kriisiabi teenuste pakkumisel ning kohalike planeeringute kavandamisel, sh kriisileevendusmeetmete rakendamisel. Riigiasutuste kohus on edendada ja toetada omavalitsuste suutlikkuse parandamist.

Tegevuste eesmärgipärasust toetab SIM valitsemisalas loodud kriisireservi kontseptsioon, mis sai heakskiidu Vabariigi Valitsuse poolt 19.02.2026.

Hädaolukorra seaduse muudatused löid õigusliku aluse varjendite rajamiseks ja varjumiskohtade kohandamiseks ning täpsustati ohuteavituse rolli ja nõudeid.⁴ Avaliku sektori ja elutähtsate teenuste osutajatele kehtestati elanikkonnakaitse koolituse nõue, mis suurendab kriisiteadlikkust institutsionaalsel tasandil. Loodi 1,6 miljoni euro suurune kogukonnafond, mille abil arendati varjumiskohti ja kerksuskeskuseid ning jätkatakse kogukondadele teadmiste ja vahendite jagamisega, et kriisides paremini toime tulla. Samuti toetab see elanike iseseisvat toimetulekut kriisiolukordades.

Oluliste tegevustena loodi elanikkonnakaitse nõukogu, arendati regionaalset kriisikoordineerimist ning viidi kriisivalmiduse teemad senisest enam ka haridusvaldkonda. Samuti jätkusid kohalike omavalitsuste ja riigiasutuste valmisoleku tõstmine läbi õppuste, juhendmaterjalide koostamise/levitamise ning elanikkonnale suunatud teavitustegevused.

Kohalike omavalitsuste kriisivalmiduse suurendamiseks nõustatakse, koolitatakse, tehakse kriisiõppusi ja toetatakse kohalikke omavalitsusi. Toetusmeetme kaudu parandatakse kohalike omavalitsuste kriisivalmidust ning tagatakse kriisivalmiduse läbipaistev ja võrreldav arendamine. Kohalikele omavalitsustele suunatud turvalisuse arenguprogrammiga toetatakse kohalike omavalitsuste turvalisuse valdkonda sh kriisideks valmisolekut ja selle arendamist.

Olukorrateadlikkuse tõstmiseks jätkati keskse kriisiaegse infovahetusplatvormi SitRep (Situation Report) edasiarendamisega ja selle toimekindluse tõstmisega.

2023. aastast alates on Eestis võimalik saata mobiiltelefonidele asukohapõhist EE-ALARM ohuteavituse lühisõnumit. Kriisiolukorras ametliku ja kontrollitud info edastamiseks on 1247 riigiinfotelefon kiirelt valmis tegutsema kriisiinfotelefonina. Koostöös Eesti Rahvusringhäälinguga on loodud võimekus kiireks ohuteavituse teksti edastamiseks ETV, ETV+ telekanalitel ribatekstina, sh veebis ja ERR uudiste äpis ning Vikerraadio ja Raadio 4 vahendusel.

Arendati ohuteavituse terviksüsteemi ja sireenivõrgustikku. Mitmekihilise teavitussüsteemi loomiseks liidestati süsteemiga Eesti äpp mobiilirakendus ning testiti EE-ALARMi terviksüsteemi. 2025. aasta aprilli seisuga on 120 sireenipostiga kaetud 66% elanikkonnast ja 22 asulat. Ohuteavituse keele-eelistuse projekti tulemusena edastatakse SMS-teateid inimese eelistatud keeles, millega parandati sõnumi mõistmist ning vähendati teavitusega seotud kulusid kuni neli korda. Katsetati 5G broadcast'i taskusireeni tuleviku tehnoloogiat, mis võimaldab kriisiolukorras edastada kiireid teavitusi laiale elanikkonnale, vähendades sõltuvust üksikutest sidekanalitest. Ohuteavituse peamiseks eesmärgiks on arendada ja kaasajastada EE-ALARM terviksüsteemi, viia läbi iga aastaseid testimisi, et parandada süsteemi toimimist ja toimepidevust. Terviklik lähenemine on eelduseks, et kriiside korral jõuab info kiiresti ja arusaadavalt iga inimeseni.

Aastatel 2027–2030 keskendutakse kriisivalmiduse ja elanikkonnakaitse süsteemsele tugevdamisele, et tagada terviklik valmisolek kõigil tasanditel ja parandada ühiskonna valmisolekut erinevate kriiside ning julgeolekuohtudega toime tulemiseks ja nendest taastumiseks. Fookuses on selge juhtimisraamistiku,

⁴ Alates 01.10.26 on need põhimõtted kehtestatud kriisiolukorra ja riigikaitse seaduses.

ajakohaste kriisiplaanide, toimivate juhtimisvõimete ja vajalike ressursside tagamine ning olukorrateadlikkuse ja kriisijuhtimise digitaliseerimise lõpuleviimine, kogu ühiskonda kaasava poliitika rakendamine elanikkonnakaitse valdkonnas: varjumisvõimaluste arendamine, ohuteavituse terviksüsteemi jätkuarendamine ja uute kanalite juurutamine, elanike teadlikkuse ja KOV-ide kriisivalmiduse tõstmine ning asutuste vahelise koostöö parandamine.

112 ja 1247 kõnede arv ei ole märkimisväärselt vähenenud

Hädaabinumbri 112 tehti 2025. aastal 4% vähem kõnesid, kui 2024. aastal. Vähenemine võib viidata sellele, et inimeste teadlikkus ennetavatest meetmetest ja abi vajalikkusest on paranenud. Samas ei pruugi selline langus tingimata tähendada ohtude vähenemist, sest sündmuste arv, kuhu on vaja on kiirabi, politsei ja/või pääste abi, on kõnede hulgas kasvanud (2024. aastal 62%, 2025. aastal 65%).

Kõnede menetlemise kiirus püsib endiselt kõrgel tasemel: 97% kõnedest võeti vastu 10 sekundi jooksul ning keskmine ooteaeg oli 5,2 sekundit. See näitab, et HÄK on säilitanud kokkulepitud operatiivse töövõimekuse ja seadnud sihi seda nii ka järjepidevalt hoida.

Hädaabinumber 112 peab olema ligipääsetav rohkemate kanalite kaudu ja iga abivajadus leidma lahenduse. Hädaabiühenduse tagamise juures tuleb arvestada nii erivajaduste (nt kuulmis- või kõnepuue), suhtlemisharjumuste kui kaasaegsete tehnoloogiliste vahendite kasutamisega. Suur hulk 112 kõnesid sisaldavad probleeme, mille lahendamiseks ei ole vajalik operatiivressursi (politsei, pääste, kiirabi) sekkumine. Selleks on oluline luua võrgustik vastavate ülesannetega asutustest ning kindlustada abivajadusest info edastamine. Tervikuna tähendab see uutele protsessidele vastava uue põlvkonna 112 infosüsteemide arendamist ja lahenduse leidmist sotsiaalsele abivajadusele.

Kõik teated ei vaja kohest sekkumist ja appi tõttamist, aga ka nendega tuleb tegeleda ning luua selleks toimiv tugisüsteem. Selleks, et info saamine oleks võimalikult mugav, on oluline üks kontaktpunkt, kust saab infot nii igapäevaselt kui ka kriiside ajal, mil ühiskonna infovajadus on oluliselt suurenenud. 2020. aastal loodud ja arendatav riigiinfo telefon 1247 on üks võimalustest, kus saab infot riigi toimimise kohta nii igapäevaselt kui ka kriiside ajal. 2025. aasta lõpuks olid kriisiinfo teenusega liitunud 85% kohalikest omavalitsustest.

Reageerimisvõimekus päästesündmustele ja ohutusalane teadlikkus on jätkuvalt kasvutrendis

Päästevõrgustikku kuulub kokku 5303 liiget, kellest 2138 inimest töötab PÄA-s ja 3165 on päästeala vabatahtlikud (sh vabatahtlikud päästjad ja abideminereerijad). Päästeala vabatahtlikud osalesid 2025. aastal 3934 sündmuse lahendamisel, millest 1508 lahendati iseseisvalt.

2025. aastal said päästjad ja demineerijad 26 530 väljakutset, pääste- ja demineerimissündmuseid oli 12 302. Üle-eelmise aastaga võrreldes oli väljakutseid ning pääste- ja demineerimissündmuseid samas suurusjärgus. Demineerijad hävitasid 7910 lõhkekeha. Suurimad sündmuste arvu mõjutajad olid loodunähtustest tingitud päästesündmused (tormid ja rasked ilmastikuolud).

2025. aastal hukkus tulekahjudes kokku 32 inimest, mis on vähim hukkunute arv läbi aegade. Kõige sagedamini said 2025. aastal eluhoonetes toimunud tulekahjud alguse elektrist (103), küttesüsteemist (74) ja suitsetamisel (66).

2025. aastal hukkus PÄA andmetel veeõnnetustes 30 inimest. Valdav osa hukkunutest on jätkuvalt mehed - täiskasvanud hukkunutest 90%. Täiskasvanud hukkunu keskmine vanus oli 63 aastat ja hukkunutest 66% olid joobes või joobekahtlusega. Kõige rohkem hukkus inimesi veekogust möödudes vette kukkumisel.

Tõhusam ennetustöö ja järelevalvetegevused, sh koostöö erasektori pädevate isikutega, on aidanud vähendada tulekahjude arvu, tulesurmasid ja veeõnnetusi. Ehkki tule- ja veeõnnetustes hukkunute arvud on aasta-aastalt kas vähenenud või stabiilsed, tuleb siiski tegeleda nii inimeste teadlikkuse tõstmise kui turvalisema keskkonna loomisega. Hukkunute numbrid kinnitavad, et ennetus peab olema suunatud ka käitumise muutmisele, sest pelgalt teadmisest sageli ei piisa. Parema sihtrühma tundmine suurendab ennetussõnumite tõhusust. Koolide õppeprogrammidesse ohutuse, sh elanikkonnakaitse, sõnumite loimimine annab ühiskonnas laiemal kandepinnal ja elanike teadlikkuse suurenemise.

Positiivne areng on suure hulga uute ja keskkonnasõbralikemate päästesõidukite hankimine, läbi Euroopa Liidu Ühtekuulussfondi toetuse. Päästeautode uuendamise järel on vanim PÄA päästeauto (va väikesaartel) 8-

aastane. Vabatahtlikele päästjatele võõrandati kokku 33 päästeautot. Avati kolm uut päästehoonet vabatahtlikele päästjatele, mis aitab parandada vabatahtlike päästjate valmisolekut ja töötingimusi.

Läbi väliskoostöö ja Euroopa Liidu elanikkonnakaitse mehhanismi, osalesid PÄA päästjad Hispaanias metsatulekahjude kustutamisel. Ühelgi Euroopa riigil pole ainult endal nii palju võimekust, et selliste suurte katastroofidega üksi toime tulla. Seetõttu kutsutakse endale abivägesid ka teistest riikidest. PÄA pikem eesmärk on paari aastaga treenida välja EL-i elanikkonnakaitse mehhanismi kuuluv päästemeeskond koos tehnika, varustuse ja oskustega, kes on valmis appikutsetele reageerima.

Lennu- ja merepääste väljakutsed

Läänemeri ja Läänemere kirdeosas asuv Soome laht on üks aktiivsemaid veeteid maailmas. Soome lahe kitsastes oludes ristuvad reisi- ja kaubalaevade marsruudid, mis loob kõrgema riski laevaõnnetusteks olukorras, kus sagenenud on satelliitnavigatsiooni signaali häiringud. Laevaliiklus suureneb pidevalt, uued laevad mahutavad aina rohkem reisijaid ja kaupa. Eraomandis vee- ja õhusõidukite arv aasta-aastalt kasvab, nende kasutusaeg laieneb kliima soojenedes ka väljapoole suvist hooaega. Aktiivselt tegeletakse meremajanduse arendamisega, lisandumas on uusi vesiviljelusalasid, kalakasvandusi ja planeeritakse meretuuleparkide ehitust. Kasutatavad uued tehnoloogiad, seal hulgas mehitamata õhu- ja veesõidukid, seavad uued väljakutsed merel otsingu- ja päästetööde teostajatele.

Merel toimuvatest õnnetustest on kõige raskemate tagajärgedega kontrolli alt väljunud laevatulekahju, laeva uppumine ning reisilennuki hädamaandumine merre. Reisilaeva või -lennuki õnnetus merealal tähendab masspäästeoperatsiooni käivitamist, kus suure hulga inimeste (reisilaeval kuni 5000) kohese abivajaduse tõttu ei ole tavapäraselt kättesaadav otsingu- ja päästeressurss piisav. Seetõttu on vajalik mitme asutuse koordineeritud tegutsemine ning täiendavate riigisiseste ja rahvusvaheliste ressursside kiire kaasamine. Valmisoleku tagavad eelnevalt kokkulepitud ja omavahel seotud koostööplaanid, ajakohane infovahetus, perioodilised ühised õppused ja väljaõpe ning lennu- ja merepäästkeskuse toimepidevus.

Lennu- ja merepääste valdkonnas vähenes teenindatud juhtumite arv. PPA lennu- ja merepääste koordinatsioonikeskus lahendas 2025. aastal 285 juhtumit, millest 165 olid seotud eluohtliku olukorraga ja 120 korral osutati mereabi. Kokku vajasisid merepäästjate abi 479 inimest, 4 neist hukkus. Sündmuste arvu mõjutab selgelt ilm – juhtumeid on rohkem maist septembrini. Talvisel navigatsiooniperioodil juhtub õnnetusi harvem, kuid nende tagajärjed on sageli tõsisemad ning abi osutamine ajakriitiline. Õnnetustele reageerimiseks tuleb aga olla valmis aastaringselt, mistõttu on vajalik arendada otsingu- ja päästetööde võimekust ka talvisel navigatsiooniperioodil.

Vabatahtlike merepäästjate roll on jätkuvalt oluline – reageeriti 66 korral, millest enamus olid seotud mereabi osutamisega. Jätkati autonoomsete merepäästejaamade paigaldamisega (11 jaama) sadamatesse, et luua paremad tingimused varustuse hoiustamiseks ja parandada merepäästjate reageerimisvõimet. Kriisiolukorras on vabatahtlikud merepäästjad riigile oluline partner merel otsingu- ja päästeülesande täitmisel ning abivajajate kiirel abistamisel.

Programmi 2025 edusammud

Programmi „Ennetava ja turvalise elukeskkonna kujundamine“ 2025 prioriteetsete väljakutsete edusammud

Prioriteetsed väljakutsed	Edusammud
Eri valdkondadega koostöö tegemine, et tagada inimestele kõige sobivam lahendus ka nendes teemades, kus ei vastuta siseturvalisuse asutused	Riigiinfo teenuse 1247 arendamisel laiendati koostööpartnerite hulka, teenusega liitusid SIM-i infotelefon ning Välisministeeriumi konsulaarhädaabi.

Programmi „Kiire ja asjatundlik abi“ 2025 prioriteetsete väljakutsete edusammud

Prioriteetne väljakutse	Edusammud
1. Abivajajatele võrdse ja senisest parema juurdepääsu tagamine abi saamiseks hädaabinumbri 112	Täiendavate tehniliste lahenduste arendamine, mis tagaksid erinevate kanalite abil abivajajatele võrdse ja senisest parema juurdepääsu abi saamiseks hädaabinumbri 112 (videokõne, reaajas tekstiedastus).
2. Pääste- ja demineerimistö toimepidevuse ja suutlikkuse suurendamine	- Tagati päästetöö toimepidevus ning suurendatud on suutlikkust (sh kliimamuutuste ja julgeolekuvajadustega seoses) üleujutustele ja varingutele reageerimiseks, tormikahjustuste likvideerimiseks, metsatulekahjude kustutamiseks, demineerimise ja keemiapääste suutlikkuse parandamiseks. - Euroopa Liidu Ühtekuuluvusfondi rahastuse toel mobiilse juhtimiskeskonna kasutusele võtmine PÄA poolt, mis aitab tõhusamalt reageerida metsa- ja maastikutulekahjudele ja suurendada toimepidevust.
3. Lennu- ja merepäästetööde võimekuse parandamine	- Tugevdati valmisolekut reageerida suuremahulisele merepäästesündmusele. Läbi viidi MRO (mass rescue operation - suuremahuline merepäästeoperatsioon) suunitlusega õppus BRACE 2025. - Alates 2025. aasta juulist on Tallinna lennuväljal paiknev PPA mitmeotstarbeline helikopter ööpäevaringselt 15-minutilise reageerimisvalmisolekus.

Programmi „Kindel sisejulgeolek“ 2025 prioriteetsete väljakutsete edusammud

Prioriteetne väljakutse	Edusammud
Kriisideks valmisoleku parandamine, sh elanikkonnakaitse tõhustamine	- Vabariigi Valitsus otsustas eraldada aastateks 2025–2027 laiapindse riigikaitse arendamiseks, sh elanikkonnakaitse investeringuvajaduste katmiseks, kokku 130 miljonit eurot lisaraha. - Elanikkonnakaitse asutuste isikkoosseisu väljaõppe parendamiseks loodi Sisekaitseakadeemiasse Elanikkonnakaitse teadus- ja arenduskeskus, kus mh koolitatakse nii kutselisi ja vabatahtlikke päästjaid kui ka teisi kriisivalmiduse edendajaid, kes aitavad teadmisi viia ka laiemale avalikkusele. 2024. aasta laiapindse riigikaitse investeringute kavast eraldati kriisiaegse infovahetusplatvormi SitRep-i arendamiseks ajavahemikuks 2024 kuni 2027 kokku 858 000 eurot. Selle rahastuse abil loodi SMIT-is püsiv SitRep arendustiim, mis võimaldas tõsta SitRep-i toimepidevust ja arendada selle funktsionaalsust (sh infovahetus, ohuteavitus jms). - Ulatusliku evakuatsiooni korralduse paremaks planeerimiseks loodi 2024. aastal Balti riikide ülene tööühm, mille eesmärk oli valdkonnas ühise teadlikkuse loomine ning ühiste põhimõtete kokku leppimine. - Ohuteavituse terviküsteemi laiendati uute kanalitega: rajati sirenivõrgustiku esimene etapp ning lisati süsteemi Eesti äpp mobiilirakenduse. - Kohaliku omavalitsuse tasandi kriisialane võime on suurendatud läbi nõustamise, koolitamise ja sihtotstarbelise toetamise kriisideks valmisolekus (2025-2027 iga-aastaselt 79-le KOV-ile 9434 eurot), toetusmeetme loomine KOV-ide kriisivalmiduse parandamiseks ning läbipaistva ja võrreldava KOV-ide kriisivalmiduse arendamise tagamine. Viidi läbi kohalikele omavalitsustele suunatud koolitusi ja kriisiõppuseid. - Võeti vastu hädaolukorra seaduse muudatused.

Programmi 2027-2030 prioriteetsed väljakutsed

Prioriteetne väljakutse	Kriisideks valmisoleku parandamine
Miks oluline, milles seisneb väljakutse?	Julgeolekukeskkonna muutused tingivad ka muutunud ohupildi, mis eeldab valmisolekut kiireteks ja riigipiire ületavateks kriisideks. Kiiresti arenevate ja piiriüleste ohtudega toimetulekuks peame tõhustama valitsemisala olukorrateadlikkuse tagamist, kiirendama otsustamist ning tugevdama valitsemisala ülest koostööd.
Prioriteetne väljakutse	Elanikkonnakaitse tõhustamine
Miks oluline, milles seisneb väljakutse?	Julgeolekukeskkonna muutuste tõttu on ootused kogu ühiskonna kriisideks valmisolekule viimastel aastatel oluliselt suurenenud. Elanikkonnakaitse valdkonna tugevdamine hõlmab kogu ühiskonna, kõik ohud ja on osa igapäevategevustest.
Prioriteetne väljakutse	Hädaabiühenduse uue infosüsteemi kasutuselevõtt
Miks oluline, milles seisneb väljakutse?	Oluline on parandada 112 teenuse ligipääsetavust, vähendada IKT-ga seotud kriitilisi intsidente ja leida lahendused, kuidas menetleda teateid, kus puudub kiire abivajadus.
Prioriteetne väljakutse	Lennu- ja merepäästetööde võimekuse parandamine
Miks oluline, milles seisneb väljakutse?	Talvisel navigatsiooniperioodil ja pimedal ajal merel otsingu- ja päästetööde tegemiseks ei ole sobivaid veesõidukeid ning päästehelikopteri jäätörjesüsteem töötab tõrgetega.
Prioriteetne väljakutse	Pääste- ja demineerimistöö toimepidevuse ja suutlikkuse suurendamine
Miks oluline, milles seisneb väljakutse?	Pääste- ja demineerimistöö suutlikkus kliimamuutuste ja julgeolekuvajadustega seoses ei ole piisav.
Prioriteetne väljakutse	Ohutusjärelvalveks tuleohutuse- ja kemikaaliohutuse valdkonna õigusaktide tõhusam rakendamine ja vajadusel täpsustamine
Miks oluline, milles seisneb väljakutse?	Senisest rohkem tuleb ohutusjärelvalve tegevustesse kaasata erasektori teadmist ja oskust.
Prioriteetne väljakutse	Päästealase ennetustöö tõhustamine
Miks oluline, milles seisneb väljakutse?	Laiema sihtrühma teadlikkuse tõstmiseks on vajalik leida võimalusi kasutada mäluasutusi ja haridusasutuste õppekavasid.

PROGRAMMI TEGEVUSED

PROGRAMMI TEGEVUS 1.
Elanikkonnakaitse ja
kriisivalmidus

PROGRAMMI TEGEVUS 2.
Hädaabi 112 ja riigiinfo 1247

PROGRAMMI TEGEVUS 3.
Ohutus ja päästetööd

PROGRAMMI TEGEVUS 4.
Lennu- ja merepääste

PROGRAMMI TEGEVUS 5.
Demineerimine

Programmi tegevus 1:

Elanikkonnakaitse ja kriisivalmidus

Eesmärk

Siseturvalisuse asutused on valmis kriise lahendama, tagades riigi julgeoleku ja elanike turvalisuse, elanikud on kriisiteadlikud ja valmis toime tulema erinevate kriisidega.

Mõõdikud

Programmi tegevuse eesmärgi mõõdikud	Suund	Tegelik			Sihttase					Allikas
		2023	2024	2025	2025	2027	2028	2029	2030	
Kohalike omavalitsuste kriisideks valmisoleku indeks ⁵	Suurem parem	6	8	8	7	7	7	7	7	PÄA
Siseministeeriumi valitsemisala asutuste kriisivalmiduse baasnõuete indeks	Suurem parem	-	73 %	-	-	75 %	76 %	77 %	78 %	SIM
Elanike osakaal, kellele on tagatud avalikud varjumiskohad ⁶	Suurem parem	7 %	9 %	10 %	-	12 %	13 %	14 %	15 %	PÄA
Elanikkonnakaitse kriisireserv (kriisirohke vabatahtlikud) ⁷	Suurem parem	-	-	45	-	250	450	850	1250	PÄA
Ulatusliku evakuatsiooni läbiviimise võime ⁸	Suurem parem	-	-	1,46 %	-	5 %	-	10 %	-	PÄA

Valmisolek kriisideks sõltub nii riigiasutuste, kohalike omavalitsuste, ettevõtete kui ka üksikisikute teadlikkusest ja oskustest kriisis tegutseda.

„Siseministeeriumi valitsemisala asutuste baasnõuete indeks“ näitab valitsemisala asutuste valmisoleku taset ja selle muutust erinevate valmisoleku komponentide vaates. Näitajad on oluliseks indikaatoriks ühiskonna ootustele ning seda võetakse aluseks võimearendusele.

Sarnaselt näitab mõõdik „Kohalike omavalitsuste kriisivalmiduse baasnõuete indeks“ valmisoleku taset, milleks PÄA loob omavalitsuste kriisireguleerimise ja elanikkonnakaitse alase valmisoleku tõstmiseks eeldused sh koolitused, nõustamine, toetusvoorud, haldusjärelevalve jms. Indeks annab hea ülevaate, kus on suuremad puudujäägid ja seega selged suunad mida on tarvis järele aidata.

Mõõdik „Elanike osakaal, kellele on tagatud avalikud varjumiskohad“ näitab otseselt panust kriisikindlusesse, mõõtes osakaalu rahvaarvust, kes saavad vajadusel kasutada avalikku varjumiskohta.

⁵ Kohalike omavalitsuste kriisivalmidust hinnatakse iga-aastaselt küsimustiku abil, kus antakse hinnang KOV elanikkonnakaitse alasele valmisolekule ning kriisidõuete täitmisele. Hindamine toimub skaalal 0-9, kus 1-3 on baastase, 4-6 on edasijõudnu ning 7-9 vastab eeskujulikule. Küsimustikule vastamine toimub eelmise aasta kohta. Täpsem info tulemuste ja meetodika kohta on kättesaadav minuomavalitsus.ee.

⁶ Arvutatakse avalike varjumiskohtade kogumahutavuse suhtena elanike arvu. 01.04.2026 seisuga on märgistatud 301 avalikku varjumiskohta, mille pindala on kokku 106303 m² ja kohti 141738 inimesele, mis moodustab 10,4% elanikkonnast (2026. aastal arvestusmeetodika muutus).

⁷ Elanikkonnakaitse kriisireservi hulka arvestatakse vabatahtlikud, kellele on õigusaktist tuleneval alusel võimalik määrata kriisirohke. Hetkel on kriisirohke võimalik määrata vaid abideminereerijatele.

⁸ PÄA valmisolek Eesti elanike ulatuslikuks evakueerimiseks, kombineerides võime olulisi komponente – evakueeritavate transport, evakueeritavate majutus, evakueerimiseks ja evakuatsioonikohtade kasutamiseks vajalik personal, evakuatsioonivarud, evakuatsioonivarude veo ja kasutuselevõtu võime. Hinnatakse hindamismudeli alusel ekspertgrupi poolt.

Möödik „Elanikkonnakaitse kriisireserv (kriisirolliga vabatahtlikud)“, näitab tervikuna kriisireservi suurst, et tagada ulatuslik evakuatsioon ja varjumise korraldamine, demineerimine, päästetöö ning logistika.

Eesti valmisolek tulla toime erinevate kriisidega näitab ka möödik „Ulatusliku evakuatsiooni läbiviimise võime“, mis möödab suutlikkust vajaduse korral läbi viia ulatuslikku evakuatsiooni. Võime all peetakse silmas majutusvarustust, evakuatsioonikohti, kokkulepitud protseduure ja koolitatud personali evakuatsiooni läbiviimiseks.

Programmi tegevuse täitmine

Elanikkonnakaitse arendamine

Hädaolukorra seaduse muutmisega loodi õiguslik alus varjendite rajamiseks ja varjumiskohtade kohandamiseks ning määrati selged rollid ja nõuded elanike ohuteavitamisel. Kehtestati avaliku sektori ja elutähtsa teenuse osutajatele elanikkonnakaitse koolituse läbimise nõue, mis aitab suurendada kriisiteadlikkust Eestis. Kriisivalmiduse suurendamisele suunatud tegevused viiakse ellu peale 2025. aasta seadusemuudatust kuni kolme aasta jooksul.

Elanike kriisiteadlikkuse ja iseseisva valmisoleku suurendamiseks ning elanikkonnakaitse asutuste isikkoosseisu väljaõppe parendamiseks loodi Sisekaitseakadeemia Päästekolledžisse kriisireguleerimise ja elanikkonnakaitse õppetool, kus hakatakse koolitama nii kutselisi ja vabatahtlikke päästjaid kui ka teisi kriisivalmiduse edendajaid, kes aitavad teadmisi viia ka laiemale avalikkusele.

2025. aastal oli elanikkonnakaitse veebikoolitus Digiriigi Akadeemia keskkonnas kättesaadav läbi PÄA saadetava kutse ministeeriumidele ja nende allasutustele. Alates 2026. aastast on kavas muuta koolitus kättesaadavaks kõigile soovijatele ning neile, kellel selle läbimine on seadusest tulenev kohustus.

Valmis elanikkonnakaitse pädevusmudel⁹ 1.-12. klassile, mis on sisendiks elanikkonnakaitse teemade käsitlemiseks koolides üldpädevuste arendamisel ja õppeainetesse lõimimisel. Valmisid elanikkonnakaitse tegelusviihikud 3.-5-aastastele ja 6.-7. aastastele. 2026. aastal on plaanis koostada elanikkonnakaitse õppematerjalid haridusasutustele, mis on sisendiks aineõppe kavandamisel ja õppekeskkonna korraldamisel lähtudes riiklikust õppekavast ja piirkondlikust eripärast.

2025. aastal valmisid põhimõtted varjumise korraldamiseks, mis jõuavad õigusruumi 2026. aastal. Alates 2026. aasta suvest on suuremate hoonete püstitamisel kohustus rajada ka varjend. Sellega muutub ka avalik ruum turvalisemaks, kuna lisanduvad nii avalikud varjendid kui ka avalikud varjumiskohad.

PÄA andmetel oli 2025. aasta lõpu seisuga Eestis märgistatud 302 avalikku varjumiskohta – ligi 10%-le elanikest.

Et hinnata elanike kriisivalmidust, viiakse kvartaalselt läbi kriisivalmiduse seireküsitlusi, sh küsitakse ka ohuteavituse usaldusvärsuse kohta.¹⁰

Riikliku ohuteavituse süsteemi EE-ALARM arendamine

Jätkuvad sireeniseadmete paigaldamised erinevatesse asulatesse ja kohtadesse. Elanike teadlikkuse tõstmiseks testiti 2025. aasta kevadel ohuteavituse terviksüsteemi, sh sireenide käivitamist. Testimised jätkuvad ka 2026. aastal. Enne testimist teavitatakse elanikke erinevates kanalites, et elanikel oleks teadmine ja arusaam testimistega kaasnevast. Planeeritud on EE-ALARMi terviksüsteemi testimised vähemalt kaks korda aastas.

⁹ [Elanikkonnakaitse pädevusmudel - Elanikkonnakaitse pädevusmudel - Päästeamet](#)

¹⁰ Küsitluse tulemused on leitavad PÄA kodulehelt <https://www.rescue.ee/et/uuringud>.

1. 2025. aastal võeti kasutusele edukalt keelelistusprojekti raames sõnumite saatmine Eesti mobiiltelefonidele valitud keeles. Antud arendus muutis lühisõnumiga edastatavat ohuteavitust kiiremaks ja arusaadavamaks, sh vähendas ka sõnumite kulu (arendust rahastati EU elanikkonnakaitse mehhanismi Track 1 vahenditest).
2. 2024. aastal piloteeriti ohuteavituse edastamist üle satelliidi, kasutades selleks Euroopa Liidu poolt pakutavat Galileo EWS teenust, mis võimaldab ohuteavitust edastada satelliidilt oma asukohta pärivatele seadmetele (s.h. mobiiltelefon) ka olukorras, kus maapealsed sidevõrgud ei tööta. Galileo kasutuselevõtt on planeeritud alates 2030. aastast.
3. Testiti ja arendati töökindlamaks uut ohuteavituse funktsiooni „Eesti äpp“ ja „Ole valmis!“ mobiilirakendustes.
4. Alustati Riigikantselei Innovatsioonimeetme rahastusel tegevusi ohuteavituse edastamiseks alternatiivse edastusvõrgu kasutamise piloteerimiseks. Projekt "Taskusireen - 5G meediaedastus (<https://www.riigikantselei.ee/taskusireen-kiire-tapne-ja-toimepidev-ohuteavitus-igauhe-poues>), mille aktiivsed tegevused viiakse ellu aastatel 2025 kuni 2026.
5. 2026. aastal alustatakse Cell Broadcast arendamist, mida planeeritakse kasutusele võtta 2027. aasta lõpuks. Selline ohuteavituse lahendus aitab kiirendada ohuteavituse edastamise kiirust.

Kriisideks valmisolek

Parema olukorrateadlikkuse tagamiseks on SIM-i poolt loodud SitRep keskkond kriiside ja muude sündmuste lahendamiseks. Antud keskkond võimaldab erinevate osapooltel operatiivselt infot vahetada ning läbi selle tagab ühtse olukorrateadlikkuse. 2026 aasta algusega on SitRep-is üle 5000 kasutaja ning seda kasutavad üle 290 asutuse Eestist, Lätist ning Leedust (lähiajal lisandub Poola). Alates 2025. aastast vastab SitRep E-ITS kaitsetarve standardile C2I2A3 ning tagatud on 24/7 tehniline tugi SitRep meeskonna poolt.

2025. aastal toimus Kaitseväe suurõppus Decisive Lancer 2025 ehk DELA25, mis on üks iga-aastaseid olulisemaid staabiõppuseid. Õppus hõlmab lisaks kaitseväele, Kaitseliidule, maakaitseringkondadele ja Eestis teenivatele liitlasüksustele ka teisi riigistruktuure, eeskätt PPA-d ning PÄA-d, aga ka Terviseametit, kellel on täita kaalukad ülesanded nii kriisi- kui sõjaajal. Olulisel kohal on SIM-i ja kohalike omavalitsuste panus, sest õppuse käigus harjutatakse laiapiindse riigikaitse kontseptsiooni praktilisi aspekte ja protseduure.

2026 (8-12 juuni) toimus üleriigiline laia riigikaitse õppus ILVES 2026, mille üldeesmärk oli harjutada riigiülest kriisijuhtimist ja tegevusi vaenulikule mõjutustegevusele ning hübriidrünnakule reageerimisel (vaenulikud infooperatsioonid, droonioht, elutähtsate teenuste häired, varustuskindlus, sularaha tagamine, põhiseadusliku korra oht). Õppusele oli kaasatud üle 150 organisatsiooni ning tippajal osalen veidi üle 4000 osaleja.

Kohalike omavalitsuste kriisivalmidust hinnatakse iga-aastaselt küsimustiku abil, kus antakse hinnang KOV elanikkonnakaitse alasele valmisolekule ning kriisinõuete täitmisele. 2025. a oli KOV-ide kriisivalmiduse mediaantase 8 (skaalal 1-9) sarnaselt 2024. aastale. 2025. aasta tulemused avaldati minuomavalitsus.ee lehel 2026. aasta juunis. Kuigi juba 2024. aasta tulemused ületasid „EKK¹¹ 2.0“ järgi 2027. aastaks püstitatud sihi, siis tuleb silmas pidada, et CER¹² direktiivist tulenevate hädaolukorra seaduse muudatustega lisandus 46 uute elutähtsat teenust korraldava asutuse ülesannetega KOV-i. Sellest tulenevalt on prognoositud keskmise indeksi taseme langus järgneval perioodil ja eesmärgiks on hoida keskmist taset (sh kõiki KOV-e vähemalt baastasemel).

¹¹ EKK - elanikkonnakaitse

¹² CER direktiiv on Euroopa Liidu direktiiv, mis on vastu võetud kriisidega toime tulemiseks. Selle eesmärk on tugevdada elutähtsa teenuse osutajate toimepidevust ohuolukordade ja õnnetuste tingimustes.

2025. aastal viis PÄA läbi taotlusvooru „Kohaliku omavalitsuse üksuse kriisivalmiduse suurendamine“. Toetuse andmise eesmärk oli kriisiolukorras suurendada kohaliku omavalitsuse üksuse toimepidevust evakuatsioonikohas, kerksuskeskuses või koolieelses lasteasutuses.

Toetatavad tegevused olid:

1. mobiilse või statsionaarse generaatori soetamine;
2. avariitoite väljaehitamine hoone elektripaigaldisele generaatori ühendamiseks ning sellega seotud ehitus- või rekonstrueerimis- ja projekteerimistööd;
3. haagise soetamine mobiilse generaatori transportimiseks.

Taotlusvoor avati 05.05.2025, tegevuste elluviimise periood oli kuni 31.12.2025. Taotlusvooru eelarve on 975 851 eurot. 2025. aasta taotlusvoor viidi esmakordselt läbi koostöös Riigi Tugiteenuste Keskusega, toetuse taotlused edastati toetuste e-platvormil. Rahastuse said 26 omavalitsust, kus soetati 39 mobiilset generaatorit, 23 haagist ja 43 objektile loodi generaatori ühenduskohad.

Turvalise elukeskkonna kujundamisel ja arendamisel on muutunud kohalike omavalitsuste roll veelgi olulisemaks. 2023. aasta lõpus ja 2024. aasta alguses alustasid esimesed kaheksa omavalitsust tegevustega SIM-i turvalisuse arenguprogrammis (Saaremaa vald, Saarde vald, Viljandi linn, Elva vald, Rapla vald, Tallinna linn, Kohtla-Järve linn ja Narva linn). Programmi eesmärk on edendada kohalikes omavalitsustes turvalisuse kavandamist. Programmi tulemusel võtab KOV teadlikult rolli turvalise elukeskkonna loojana. KOV-e aidatakse turvalisuse kitsaskohtade ja väljakutsete lahendamisel nii ekspertide ja rahalise toetuse kui ka teiste tööriistadega. Lisaks tagab SIM-i juhendaja või mentori, kes toetab, juhendab ja nõustab omavalitsust programmi tegevuste elluviimisel. 2024. aastal arenguprogrammis alustanud KOV-id kaardistasid turvalisusega tegelevad võrgustikud, moodustasid nendest tööühmad, kaardistasid KOV-i turvalisuse valdkonna ja selle olulisemad probleemid ja juurpõhjused ning iga KOV viis läbi turvalisuse valdkonna hetkeolukorra analüüsi. Kõikides programmiga alustanud KOV-ides on läbi viidud spetsialistide koostöömudeli baaskoolitused ja seitsmes KOV-is (va Tallinn) on seda asutud rakendama, seitsmes KOV-is (va Rapla vald) on toimunud tulemusliku ennetuse koolitused. „Teadlikult turvalisem“ programmi piloteerimisega alustasid Saaremaa vald ja Tallinna linn ning 2025. aastal lisanduvad neile veel Viljandi ja Narva linn. 2025. aastal jätkuvad KOV-ides tegevused, sh turvalisuse arenguprogrammi tegevuste integreerimisel KOV-i igapäevastesse tööprotsessidesse. Turvalisuse arenguprogrammis osalevad KOV-id tutvustavad maakonna teistele KOV-idele turvalisuse valdkonna häid praktikaid.

SIM jätkas koostööd maakondlike arendusorganisatsioonidega, et tugevdada turvalisusvõrgustikke ja suurendada kohalike kogukondade turvalisust. 2024. aastal korraldati turvalisuse nõukogude tööplaanide alusel maakondades õppusi, seminare, koolitusi, teavituskampaaniaid ja infopäevi. 2025. aastal jätkuvad maakondlike turvalisusvõrgustike tegevused sama eesmärgiga.

Teenused

Programmi tegevust viiakse ellu teenuste kaudu, mis ühiselt toetavad ja panustavad elanikkonnakaitse tugevdamisse ning kriisivalmiduse suurendamisse.

SIM-i juhitas elanikkonnakaitse poliitika teenuses luuakse eeldused riigi ja ühiskonna valmisolekuks erinevate kriisidega toime tulemiseks ning elutähtsate teenuste toimimise tagamiseks igal ajal. Poliitika kaudu koordineeritakse asutuste tegevust ning luuakse raamistik, mis vähendab kriisidest tulenevaid kahjusid elanikele ja riigile.

PÄA poolt osutatavad teenused toetavad otseselt elanikkonna kriisivalmidust ja vastupanuvõimet. Elanikkonna kriisiteadlikkuse teenuse osutamine suurendab inimeste riskiteadlikkust ja iseseisvat toimetulekuvõimet hädaolukordades ning soodustab vastastikust abistamist. Hädaolukorra riskihalduse teenuse kaudu on pääste vastutusalas olevad ohud ja riskid süstemaatiliselt tuvastatud ja hinnatud ning ennetus- ja leevendusmeetmed on kohandatud vastavalt muutuvatele riskidele. Kriisijuhtimise teenus tagab PÄA pideva valmisoleku ja võimekuse juhtida ning koordineerida hädaolukordade lahendamist regionaalsel ja riiklikul tasandil ning toetada teisi asutusi ja partnereid. Selle raames tagatakse tõhus staabitöö,

olukorrateadlikkus ja teabevahetus kriiside lahendamisel. Ulatusliku evakuatsiooni teenus loob võimekuse elanikkonna ajutiseks ümberpaigutamiseks ohualalt turvalisse keskkonda, tagades evakuatsiooni planeerimise, juhtimise, koordineerimise ning vajalike vahendite ja väljaõppe olemasolu. PÄA kriisikommunikatsiooni teenus tagab avalikkuse õigeaegse ja selge teavitamise hädaolukordade ajal, toetades elanikkonna teadlikku käitumist ja toimetulekut kriisis. Ohuteavituse teenuse kaudu on loodud valmisolek viivitamatu ohuteate edastamiseks sündmustest, mis ohustavad paljude inimeste elu, tervist või riigi julgeolekut, sh sireenivõimekuse arendamine ja teavituskanalite koordineeritud kasutamine. Varjumise teenus loob koostöös riigi ja erasektoriga võimalused elanikkonna varjumiseks, sealhulgas avalike varjumiskohtade planeerimise, märgistamise ja juhendite väljatöötamise kaudu. Kohaliku omavalitsuse üksuse kriisireguleerimise ja elanikkonnakaitse toetamise teenus tugevdab omavalitsuste valmisolekut kriisideks, pakkudes nõustamist, järelevalvet ja regionaalset kriisikoorinatsiooni ning toetades koostööd riigi ja kohaliku tasandi vahel.

Teenuse nimetus	Teenuse eesmärk	Teenuse lühikirjeldus	Teenust elluviiv asutus
Elanikkonnakaitse poliitika kujundamine	Eesti on valmis toime tulema erinevate kriisidega. Elutähtsate teenuste toimimine on tagatud igal ajal. Loodud on senisest paremad eeldused, et kriisidest põhjustatud kahjud oleksid riigile ja elanikele võimalikult väikesed.	Elanikkonnakaitsepoliitika väljatöötamine ja asutuste tegevuse koordineerimine elanikkonnakaitse eesmärkide seadmisel. Elanikkonnakaitse kriisiajal tähendab riigi ja ühiskonna valmisolekut ohuteavituseks, päästetöödeks, evakuatsiooniks, varjumiseks, esmaabiks ja katastroofimeditsiiniks, vältimatuks sotsiaalabiks, psühhosotsiaalseks kriisiabiks ning muuks elanikele hädavajalikuks abiks.	SIM
Elanikkonna kriisiteadlikkuse teenus	Elanikkond on riskiteadlik, võimeline hädaolukordades iseseisvalt hakkama saama (Civil Resilience) ning oskab hädaolukorras üksteist aidata.	Teenuse raames tegeletakse elanikkonna hädaolukorras valmisoleku teadlikkuse tõstmisega vastavalt seatud teenuse eesmärgile, valides selleks sihtgrupile sobivaima protsessi: koolitus, teavitus, nõustamine.	PÄA
Hädaolukorra riskihalduse teenus	Pääste hinnatavate hädaolukordade ohud ja riskid on tuvastatud ja hinnatud ning ennetus- ja leevendusmeetmed võimaldavad parimal viisil riske hallata.	Tagatakse PÄA vastutusalas olevate hädaolukorra riskianalüüside ajakohastamine ja nendest toodud ohtude ning riskide ümberhindamine. Tagatakse hädaolukorra riskianalüüsides tulenevate ennetus- ja leevendusmeetmete kohandamine muutuvatele ohtudele ja riskidele vastavaks.	PÄA
Kriisijuhtimise teenus	PÄA on valmisolek (24/7) ja võimekus regionaalsel ja riiklikul tasandil juhtida ja korraldada kriisilukordade lahendamist ning toetada partnereid kriiside lahendamisel.	Teostatakse kriisilukordade lahendamise juhtimist, korraldamist ja koorinatsiooni regionaalsel ja üleriigilisel tasandil ning toetatakse partnereid kriiside lahendamisel. Korraldatakse regionaalse või riikliku staabi tegevust ning toetatakse hädaolukorda juhtivat asutust teabevahetuse, olukorrateadlikkus ja koostöö korraldamisel.	PÄA
Ulatusliku evakuatsiooni teenus	Eesmärk on elanikkonna ajutine ümberpaigutamine ohustatud alalt ohutusse asukohta. Selleks tagatakse ulatusliku evakuatsiooni läbiviimise ettevalmistus, sh juhtimine, koordineerimine, vastavad koolitused ja väljaõpe ning läbiviimine koostöös erinevate kaasatud osapoolte ja koostööpartneritega.	Tagatakse ulatusliku evakuatsiooni läbiviimise ettevalmistus, koordineerimine ja läbiviimine koostöös erinevate koostööpartneritega. Tagatakse evakuatsiooni läbiviimiseks vajalikud vahendid ja keskkonnad. Tagatakse ulatusliku evakuatsiooni läbiviimise juhtimine. Tagatakse koolitused, väljaõpe ja õppused kõikidele ulatuslikuevakuatsiooni läbiviimises osalevatele isikutele ning kaasatud asutustele. Kaasajastatakse ja töötatakse välja ulatusliku evakuatsiooni läbiviimisega seotud regulatsioonid ja juhised. Antakse sisendid õigusaktide täiendamiseks ja väljatöötamiseks.	PÄA

Teenuse nimetus	Teenuse eesmärk	Teenuse lühikirjeldus	Teenust elluviiv asutus
Kriisikommunikatsiooni teenus	Teenuse eesmärk on tagada kriisikommunikatsioonialane valmisolek; hädaolukorra lahendamise juhtimisel on tagatud avalikkuse teavitamine; elanikkond on teadlik pääste juhitava hädaolukorra lahendamisest ja tuleb hädaolukorras toime.	Teenuse eesmärk on tagada kriisikommunikatsioonialane valmisolek; hädaolukorra lahendamise juhtimisel on tagatud avalikkuse teavitamine; elanikkond on teadlik pääste juhitava hädaolukorra lahendamisest ja tuleb hädaolukorras toime.	PÄA
Varjumise teenus	Korraldatud on võimalused ning ettevalmistus elanikkonna varjumiseks.	Teenuse raames luuakse koostöös riigi- ja erasektoriga võimalusi avalike varjumiskohtade kasutuselevõtuks ja märgistamiseks, töötatakse välja varjumisega seotud juhised ning tagatakse varjumise planeerimine, ettevalmistus ja koordineerimine koostöös erinevate partneritega.	PÄA
Kohaliku omavalitsuse üksuse kriisivalmiduse toetamise teenus	Kohalike omavalitsuste kriisireguleerimise ja elanikkonnakaitse alase valmisoleku tõstmiseks on eeldused loodud.	Teenuse raames nõustatakse ja toetatakse kohaliku omavalitsuse üksuseid kriisireguleerimise ja elanikkonnakaitse korraldamisel, teostatakse haldusjärelevalvet kohaliku omavalitsuse üksuse kriisiülesannete üle ning tagatakse regionaalne kriisikoorinatsioon asutuste ja kohaliku omavalitsuse üksuste koostöö korraldamiseks.	PÄA
Ohuteavituse teenus	Tagada ohuteavituse edastamine paljude inimeste elu või tervist või riigi julgeolekut ohustava vahetult eelseisva või juba toimuva sündmuse või selle lõppemise korral.	Koordineeritakse viivitamatu ohuteate edastamiseks valmistumist, sealhulgas töötatakse välja ohuteavituse kanalite kasutamise üldpõhimõtted, hoitakse need ajakohasena ja suurendatakse avalikkuse teadlikkust. Viivitamatu ohuteate edastamiseks valmistumise koordineerimisel teeb PÄA koostööd HÄK-i ning muu asjaomase asutuse ja isikuga. Korraldatakse sireeniseadmete kasutuselevõttu.	PÄA

Olulisemad arendus- ja tegevuseesmärgid

Prioriteetne väljakutse Kriisideks valmisoleku parandamine	Vastutaja
1. Tagatakse valitsemisalaülene operatiivne olukorratundlikkus läbi ühtsete protsesside ja reageerimisvõimekuse, arendades standardiseeritud andmevahetust ja infoliikumist kõikidel juhtimistasanditel ning tagades otsustusprotsesside kiiruse, kvaliteedi ja ajakohasuse. Valitsemisala üleselt arendatakse ja juurutatakse kriisijuhtimise ja analüütilise võimekuse tööriistu, rakendades tehnoloogiliselt toetatud ja turvalisi lahendusi, mis võimaldavad andmepõhist olukorra seiret ning protsesside tõhusat rakendamist reaalsajas.	SIM
2. Päästevõrgustiku toimepidevus ja valmisolek viiakse vastavusse riigikaitseolukordades tegutsemise vajadustega, sh on tõstetud kutseliste ja vabatahtlike päästjate taristu kriisideks valmisolekut, võimet juhtida ning koordineerida elanikkonnakaitse tegevusi kriisi ajal, sh rahvusvahelise abi vastuvõtmist ja andmist.	PÄA
3. Vabatahtlikke kaasatakse kriiside lahendamisele. SIM valitsemisala asutustel tuleb oma kriisiaegsete ülesannete jätkusuutlikuks täitmiseks luua piisavas mahu kriisireservi vastava väljaõppega inimestest, keda on kriisi lahendamise võimalik kaasata, mida saab teha tuginedes elanikkonnakaitse reservi analüüsile.	SIM
4. Tugevdatakse valitsemisalaülest kriisilahendamisevõimekust, rakendades selleks ühtlustatud põhimõtteid ja koostöömudeleid kriisireservi loomisel.	SIM
Prioriteetne väljakutse: Elanikkonnakaitse tõhustamine	Vastutaja
1. Suurendatakse elanike kriisiteadlikkust ja iseseisvat valmisolekut. Luuakse eeldused, et iga elanik saaks kriisis paremini hakkama, teaks oma rolli ning oskaks muuta oma kodu kriisikindlamaks.	PÄA
2. Toetatakse kohalikke omavalitsusi iseseisva kriisivalmiduse suurendamisel ja elanikkonnakaitse tegevustes.	PÄA
3. Arendatakse ja kaasajastatakse terviklikult välja riiklik ohuteavituse süsteem EE-ALARM. Töötatakse välja ning uuendatakse ohuteavituse kanalite kasutamise üldpõhimõtted ja hoitakse neid ajakohasena tulenevalt täiendavate	PÄA

	kanalite lisamiseks tehtavatest arendustest ning kasutuskordadest saadavast tagasisidest. Tagatakse avalikkuse ajakohane teadlikkus riiklikust ohuteavitusest.	
4.	Arendatakse võimet Eesti elanike siseriiklikuks ulatuslikuks evakueerimiseks.	PÄA
5.	Luuakse tegelikele võimalustele vastav ja parimat kaitset pakkuv varjumisvõrgustik.	PÄA

Programmi tegevus 2:

Hädaabi 112 ja riigiinfo 1247

Eesmärk

Kiire abi tagamiseks on elu, tervist, vara või keskkonda ohustavate sündmuste teated vastu võetud ning tagatud kiire ja usaldusväärse riigi- ja kriisiinfo kättesaadavus.

Mõõdikud

Programmi tegevuse eesmärgi mõõdikud	Suund	Tegelik			Sihttase					Allikas
		2023	2024	2025	2025	2027	2028	2029	2030	
Nende kõnede osatähtsus protsentides, millele on vastatud 10 sekundi jooksul	Suurem parem	92 %	96 %	97 %	92 %	92 %	92 %	92 %	92 %	HÄK
Teadete, milles sisaldub oht elule ja tervisele, menetlemise kiirus	Väiksem parem	2.18 min	1.5 min	1.46 min	2 min	2 min	2 min	2 min	2 min	HÄK
Elanike teadlikkus riigiinfo telefonist 1247	Suurem parem	-	51 %	-	50 %	56 %	59 %	62 %	65 %	SIM, siseturvalisuse avaliku arvamuse uuring

Elanike ootuste ja kiiresti areneva tehnoloogiaga tuleb arvestada ka hädaabiteadete korralduse juures. Elanikele on riigi usaldusväärsuse jaoks oluline kindlustunne, et ohu ilmnemisel või ohtu sattumisel saavad nad loota riigi abile ning abi on võimalik kutsuda igal ajal ja igas kohas. Inimesele on tähtis, et hädaabiteade võetakse vastu kiirelt ja professionaalselt ning edastatakse lahendamiseks õigetele abiandjatele. Kui HÄK-i mõõdikute sihid saavutatakse, tähendab see operatiivse reageerimise tõhusust ja kvaliteeti, mis on eluliselt oluline inimeste turvalisuse tagamisel. Samas, kui need sihid langevad, näiteks vastamise kiirus väheneb või menetlemise aeg pikeneb, võib see põhjustada viivitusi abi saabumisel, suurendades ohtu elule ja tervisele. Mõõdikud "Nende kõnede osatähtsus, millele on vastatud 10 sekundi jooksul" ja "Teadete, milles sisaldub oht elule ja tervisele, menetlemise kiirus" näitavad abivajajatele abi saamise kiirust ja mõjutavad üldist rahulolu HÄK tööga. Kiire teadete menetlemine on üheks eelduseks, et abiandjad jõuaksid võimalikult kiiresti sündmustele kohale, sest kiire reageerimine on eelduseks elude päästmisele tervise säästmisele ja riskide vähendamisele olukorras, kus iga sekund loeb. Eesmärk on saavutatud taset hoida ja säilitada operatiivne töövõimekus, vaatamata tööjõu ning järelkasvuga seotud probleemidele.

Mõõdiku "Elanike teadlikkus riigiinfo telefonist 1247" näitaja eesmärk on hinnata teadlikkust riigiinfo telefonist, millega leevendatakse erinevate asutuste infotelefonidele ja hädaabinumbri 112 koormust olukordades, kus ei ole ohus elu, tervis või vara. Samuti inimeste teadlikkust, kust saab asjakohast riiklikku infot kriiside käigus. Kõned, mis ei ole seotud kiire abivajadusega koormavad süsteemi, vähendades kõigi hädaolukordadega inimeste võimalust saada kiiret abi. Kui aga elanike teadlikkus riigiinfo telefonist 1247 ei kasva piisavalt, koormatakse hädaabiosutamise teenuste ressursse ebamõistlikult ning võib suureneda mure ja ebakindlus elupäästva abi õigeaegse saabumise osas ning teadmatuses küsitakse kriiside käigus infot samuti hädaabinumbrit.

Programmi tegevuse täitmine

Hädaabinumber 112

Hädaabinumbrile 112 tehti 2025. aastal kokku 954 800 kõnet ja ööpäevas laekus keskmiselt 2615 kõnet. Võrreldes 2024. aastaga oli kõnekoormus 4% väiksem. 97% kõnedest vastas HÄK 10 sekundi jooksul ning keskmine vastatud kõnede ooteaeg oli 5,2 sekundit. Sündmusega seotud kõned moodustasid 2025. aastal 65% vastatud kõnedest. Kõigist väljakutsetest vajatakse jätkuvalt enim kiirabi abi (52%), järgneb politsei (42%) ja päästjad (6%).

Riigiinfo telefon 1247

Riigiinfo telefonile 1247 tehti 2025. aastal kokku 143 600 kõnet, mis on 12% vähem kui 2024. aastal. Ööpäevas helistati 1247-le keskmiselt 393 korda.

Kriiside korral jagab riigiinfo telefon kriisiinfot. Kriisiinfo telefoni koostöölepe on HÄK-ga sõlminud kokku 82 partnerit, neist 13 on riigiasutused ja 69 kohalikud omavalitsused. 2025. aastal lisandus kriisiinfo partnerite võrgustikku 14 uut partnerit.

Teenused

Programmi tegevust viiakse ellu teenuste kaudu, mis ühiselt toetavad inimeste abivajaduste kiiret tuvastamist ning asjakohast reageerimist ööpäevaringselt ning usaldusväärse riigiinfo jagamist.

Hädaabiteadete menetlemise valdkonna poliitika kujundamise teenus loob strateegilise raamistiku hädaabi valdkonna arenguks. Teenust viib ellu SIM.

HÄK teenuste elluviimisega tagatakse, et igale abivajadusele reageeritakse õigeaegselt ning vastavalt ohu iseloomule ja raskusastmele. Hädaabiteadete vastuvõtmise ja töötlemise teenus tagab hädaabinumbrile 112 saanud teadete vastuvõtmise, abivajaduse väljaselgitamise ja ohu hindamise. Teenuse kaudu korraldatakse pääste-, demineerimis- ja kiirabiressursside väljasaatmine ning politsei pädevusse kuuluv teave edastatakse viivitamata PPA-le, tagades kiire ja koordineeritud reageerimise elu, tervist, vara või keskkonda ohustavatele sündmustele. Kriisiinfo teenus tagab erakorraliste sündmuste korral avalikkuse õigeaegse ja usaldusväärse teavitamise ning käitumisjuhiste edastamise. Vajadusel rakendatakse kiiret ohuteavitust elanike kaitseks ning edastatakse teavet sündmustes arvatavate kannatanute kohta, toetades elanikkonna teadlikku ja turvalist käitumist kriisiolukorras. Abi- ja infoteadete vastuvõtmise ja töötlemise teenus koondab riigi abi- ja infoandmise ühe numbri 1247 alla, võimaldades elanikele juurdepääsu ametlikule ja usaldusväärsele teabele nii tava- kui ka kriisiolukordades. Teenuse kaudu edastatakse teavet mitmete riigiasutuste teenuste kohta ning võimaldatakse edastada teateid riigiteede, keskkonna ja loomadega seotud probleemidest ning liiklusõnnetustest, toetades seeläbi elanikkonna kiiret ja sujuvat suhtlust riigiga.

Teenuse nimetus	Teenuse eesmärk	Teenuse lühikirjeldus	Teenust elluviiv asutus
Hädaabiteadete menetlemise poliitika kujundamine	Inimeste abiküsimise teated on vastu võetud ja abivajadus välja selgitatud. Igale abivajadusele reageeritakse, ohule ja sündmusele antakse asjakohane hinnang ning abiosutaja saadetakse õigel ajal välja. Kogu ööpäeva hoitakse töös eri suhtluskanalid, tagades suhtlemise nii abivajajaga kui ka erinevate abiosutajate endi vahel. Inimeste teadlikkus abi küsimise kanalitest on paranenud.	Hädaabi teadete menetlemise valdkonna poliitika väljatöötamine ja selle elluviimise koordineerimine.	SIM
Hädaabiteadete vastuvõtmise ja töötlemise teenus	Hädaabinumbrile 112 saanud hädaabiteated on vastu võetud, et anda kiiret abi elu, tervist, vara või keskkonda ohustavate sündmuste korral.	Numbril 112 saanud hädaabikõne või muul viisil saanud teate vastuvõtmine, abivajaduse väljaselgitamine ning ohu hindamine. Väljasõidukorralduse andmine päästetöödeks, demineerimistöödeks ja kiirabiteenuse osutamiseks. Politsei pädevuses olevate teadete ja kogutud andmed viivitamata edastamine PPA-le menetlemiseks.	HÄK
Kriisiinfo teenus	Erakorralise sündmuse korral on avalikkusele jagatud teavet ja käitumisjuhiseid ning ohu korral on elanike kaitseks rakendatud kiiret ohuteavitust.	HÄK on valmis erakorralise sündmuse korral jagama riigiasutuse, KOV tellimusel avalikkusele teavet ja käitumisjuhiseid ning vajadusel jagab infot sündmuses	HÄK

Teenuse nimetus	Teenuse eesmärk	Teenuse lühikirjeldus	Teenust elluviiv asutus
		arvatavate kannatanute kohta. Ohu korral on elanike kaitseks rakendatud kiiret ohuteavitust.	
Abi- ja infoteadete vastuvõtmise ja töötlemise teenus	Riigi abi- ja infotelefonid on koondunud ühe numbri 1247 alla, et elanikud saaksid kiiresti ja usaldusväärselt ametlikku teavet nii tava- kui ka kriisiolukorras.	Teenus võimaldab inimestel saada infot riigiinfo telefoniga 1247 ühinenud riigiasutuste teenuste kohta: Keskkonnaamet, Transpordiamet, PÄA, PPA, hädaabi konsulaarinfot koostöös Välisministeeriumiga ning SIM-i koostatud üldinfot rahvastiku- ja perekonnaseisutoimingute kohta. Lisaks saab riigiinfo telefoni 1247 kaudu edastada teateid: 1) Transpordiametile infot riigiteede probleemide kohta (nt. tee on halvas seisukorras, langenud puud, liiklusohhtlikud augud jne) 2) Keskkonnaametile infot keskkonna ja loomadega seotud probleemide kohta (nt. teated võimalike keskkonnareostumiste kohta, abi vajavad või hukkunud metsloomad). Alates 01.10.2024 liitus 1247 teenusega ka Eesti Liikluskindlustusfond ja helistajaid abistatakse liiklusõnnetusest teatamisel veebilehel: https://avarii.lkf.ee/et/ .	HÄK

Olulisemad arendus- ja tegevuseesmärgid

Prioriteetne väljakutse Hädaabiühenduse uue infosüsteemi kasutuselevõtt			Vastutaja
1.	Luuakse lahendused, mis tagavad erinevate kanalite abil abivajajatele võrdse ja senisest parema juurdepääsu abi saamiseks hädaabinumbri 112 (videokõne, reaalaia tekstiedastus, tervikvestlus).		HÄK
2.	Parandatakse 112 teenuse toimepidevust infotehnoloogiliste lahenduste arendamise abil.		HÄK
3.	Jätkatakse koostöövõrgustiku laiendamist, et vahendada erinevate riigisektori teenuste infot riigiinfo telefoni 1247 teenusel.		HÄK

Programmi tegevus 3:

Ohutus ja päästetööd

Eesmärk

Elanike teadlikkus ja kiire ning asjakohane reageerimine siseveekogudel ja maismaal õnnetustele ning ohtudele aitab vähendada inim-, vara- või keskkonnakahju.

Mõõdikud

Programmi tegevuse eesmärgi mõõdikud	Suund	Tegelik			Sihttase					Allikas
		2023	2024	2025	2025	2027	2028	2029	2030	
Tuleohutusala teadlikkuse indeks ¹³	Suurem parem	-	-	62,3	71	-	63 ¹⁴	-	-	PÄA
Veeohutuse alase teadlikkuse indeks ¹⁵	Suurem parem	-	57,6	-	-	57	-	58	-	PÄA
Eesti elanike osakaal, kellele on 15 min jooksul tagatud kutseliste- või/ja vabatahtlike päästemeeskondade poolt abi osutamine ¹⁶	Suurem parem	92.4 %	92.05 %	95.27 %	92 %	93 %	93 %	93 %	93 %	PÄA

Inim-, vara- või keskkonnakahju vähendamiseks suurendatakse ühest küljest inimeste teadlikkust ennetus- ja kaitseabinõudest ning teisalt luuakse võimekus õnnetuste puhul kiireks reageerimiseks.

Tuleohutuse ja veeohutuse alase teadlikkuse indekse kaudu hinnatakse teavitustöö efektiivsust ja selle tulemusel toimunud muutusi elanikkonna ohutusalas teadlikkuses, käitumises ja hoiakutes.

Mõõdik "Eesti elanike osakaal, kellele on 15 min jooksul tagatud kutseliste- või/ja vabatahtlike päästemeeskondade poolt abi osutamine" näitab päästevõrgustike valmisolekut ja efektiivsust ning kriitilistes olukordades abi saabumise kiirust, et seekaudu vähendada õnnetuste ja tervisekahjustuste tõsidust ning päästa inimesid. Mõõdik võimaldab saada infot, kuivõrd on kokku lepitud reageerimise kiirusega reageeritud. Abi kättesaadavuse kõrge tase paneb inimesi tundma ennast turvaliselt, teades, et vajadusel reageerivad päästemeeskonnad kiiresti. Kiirele ja asjakohasele reageerimisele aitab kaasa kaasaegne päästekomandode võrgustik, mis loob paremad tingimused päästjate valmisolekuks regioonides. Oluline on ka vabatahtlike päästjate panus, mis aitab vähendada reageerimisaega kriitilistes olukordades.

¹³ PÄA viib mõneaastase intervalliga läbi uuringut elanikkonna tuleohutusala teadlikkuse, käitumise ja hoiakute kohta, et tuvastada fookusteemad tulekahjude ja tulekahjude hukkunute arvu vähendamiseks. Uuringu andmekogumine toimub telefoni- ja veebiküsitluse kombineeritud viisil, Eestis elavate elanike seas vanuses 15–74 aastat. Indeksi sisendnäitajateks on TEADMISED (tulekahju arengukiirus; tegutsemine suitsu täis ruumis jms), HOIAKUD (tuleohutusnõuete järgimine jms), KÄITUMINE (andurite olemasolu, suitsetamine jms), ENNETAV KÄITUMINE (küttesüsteemi hooldamine, peresisene tuleohutusala info vahetus jms).

¹⁴ Aastast 2009 on indeks seni jäänud 53 ja 58 punkti vahemikku, 2019. a on koondindeks 59, 2022. aastal 60 ja 2025. aastal 62,3. Arvestades indeksi muutuse dünaamikat ja võimalikke sekkumismeetmeid, korrigeeriti sihttasest realistlikumaks.

¹⁵ PÄA viib mõneaastase intervalliga läbi uuringut veeohutusala teadlikkuse, käitumise ja hoiakute kohta, et et tuvastada fookusteemad tulekahjude ja tulekahjude hukkunute arvu vähendamiseks. Indeksi sisendnäitajateks on TEADMISED (suviste uppumissurmade peamise põhjuse nimetamine, talvise veekogu ohud, ohutusvarustuse tundmine jms), HOIAKUD (päästevesti vajalikkus paadisõidul, lapse üksinda ujuma lubamine jms), KÄITUMINE (alkoholijoobes paadiga sõitmise või ujumise kogemus, päästevesti kandmine jms).

¹⁶ Osakaal leitakse komandode 15 minuti tegevusraadiuses (reageerimise aeg, sõidu aeg teede võrgustiku parameetreid arvestavalt) elavate inimeste arvu kaudu.

Programmi tegevuse täitmine

2025. aastal jätkati PÄA ja kohalike omavalitsuste koostöös projektiga „Kodud tuleohutuks“ ning selle käigus sai toetuste toel tuleohutumaks 227 kodu. Koos kohalike omavalitsuste panusega oli toetuste eelarve 1 147 276 eurot. Korda tehti 150 kodu küttesüsteem, 48 kodu elektrisüsteem ning 27 kodus nii elektri- kui ka küttesüsteemid, vahetati üks gaasiveesoojendi ja paigaldatud üks vaegkuulja andur.

Lisaks tegi PÄA 2025. aastal 14 782 kodunõustamist, mille käigus paigaldati 620 suitsuandurit ja 242 vingugaasiandurit.

Lisaks kontrollis PÄA 8 015 hoone tuleohutust ja vaadati üle 28 198 ehitus- ja kasutusluba ning planeeringut.

Tagati valmisolek päästmiseks maismaal ja siseveekogudel. Reageerimisvõimekus hoiti kokkulepitud tasemel. 2025. aastal päästeti päästesündmustelt kokku 214 inimest s.h 87 tulekahju- ja tulekahjuohu sündmustelt, 72 liiklusõnnetustelt, 39 veeõnnetustelt, 7 lennuõnnetuselt, 6 gaasilise reostuse sündmustelt ning 3 ohu likvideerimiselt. 2025. aastal oli rekordiliselt vähe tulekahjusid (2273), mis oli 190 võrra väiksem kui 2024. aastal. PÄA hoidis ära hoonetulekahjudes varakahju väärtuses 167,7 miljonit eurot (2023. aastal 132,6 miljonit eurot). Tulekahjud tekitasid hoonetele kahju 11,4 miljonit eurot (ei arvesta hoones olevat vara).

Päästekomandode keskmine kohalejõudmise aeg elupäästesündmusele püsinud stabiilsena ja kokkulepitud tasemel - eesmärk on hoida see kuni 10 min. 2025. aastal suudeti tagada keskmine kohalejõudmise aeg 9,38 minutit.

Euroopa Liidu elanikkonnakaitse mehhanismi koordineerimisel, osalesid PÄA 40 päästjat Hispaanias metsa- ja maastikutulekahjude kustutamisel. Rahvusvahelisel päästetööl osalemine on osa humanitaarabi andmisest.

Teenused

Programmi tegevust viiakse ellu teenuste kaudu, mis ühiselt toetavad ja panustavad ohtude ennetusse, teadlikkuse tõstmisse, järelevalvesse ning operatiivsesse reageerimisse.

Pääste- ja õnnetuste vähendamise poliitikate kujundamise teenused loovad strateegilise raamistiku ennetustööle ja operatiivsele reageerimisele, et erinevad osapooled tegutseksid ühtsete põhimõtete alusel ning seeläbi suurendades süsteemi suutlikkust.

PÄA teenused (vahtkustutustöö, veepääste, keemiapääste, maastikutulekahjude kustutamise, varingupääste, nõõripääste ja kõrgustest päästetöö teenused ning päästetöö baasteenus) tagavad otsese ja vahetu reageerimisvõime nii siseveekogudel kui ka maismaal toimuvatele õnnetustele. Nende teenuste kaudu päästetakse inimesi, vähendatakse vigastusi ning piiratakse vara- ja keskkonnakahjusid. Keemiapääste ja naftareostustõrje teenused tagavad õnnetuste korral reostuse likvideerimise ja ohtlike ainete käsitlemise ulatuslike keskkonnamõjude vältimiseks.

PÄA järelevalve- ja ohutusteenuste (tule- ja kemikaaliohutus, elanikkonna ohutusteadlikkuse ja tuletõrjemuseumi teenused) kaudu tegeletakse ohutusalase teadlikkuse tõstmisega ja tehakse järelevalvet ohutuse tagamiseks. Nende teenuste kaudu parandatakse inimeste oskusi ohte ära tunda, ennetada ning neile õigesti reageerida. Tuletõrjemuseumi tegevus aitab teadlikkuse kasvatamisele kaasa läbi hariva ja kogemusliku lähenemise.

PÄA „Piiriülese päästetöö ja humanitaarabi teenusega“ tagatakse koostöö ja valmisolek, mis võimaldab kriisiolukordades kasutada täiendavaid ressursse ning jagada parimaid praktikaid.

Teenuse nimetus	Teenuse eesmärk	Teenuse lühikirjeldus	Teenust elluviiv asutus
Päästepoliitika kujundamine	Kiire ja asjakohane reageerimine õnnetustele ja ohtudele aitab vähendada nii inim-, vara- kui ka keskkonnakahju. Õnnetuste või ohtude korral reageeritakse esmajärjekorras sündmustele, kus on ohus inimeste elu või tervis. Õnnetustele ja ohtudele reageerimise valmisolekut on parandatud.	Päästepoliitika väljatöötamine ning ministeeriumi valitsemisala asutuste päästevaldkonna tegevuse koordineerimine	SIM

Teenuse nimetus	Teenuse eesmärk	Teenuse lühikirjeldus	Teenust elluviiv asutus
Õnnetuste vähendamise poliitika kujundamine	Riigiasutuste, kohalike omavalitsuste, vabaaühenduste ja erasektori koostöös on vähenenud raske tervisekahjustuse või surmaga lõppenud õnnetuste arv ning vara- ja keskkonnakahjud. Tõhusa teavitus- ja ennetustöö tulemusel on paranenud inimeste oskused ohte ennetada ja neile reageerida.	Päästealase ohutus- ja ennetuspoliitika väljatöötamine ning ministeeriumi valitsemisala asutuste päästealase ohutus- ja ennetusvaldkonna tegevuste koordineerimine, sh tuleohutus, veeohutus, kemikaaliohutus.	SIM
Vahtkustutustöö teenus	Päästesündmusel või selle ohu korral on vahtkustutus läbi viidud vara ja keskkonna kiireks ja oskuslikuks päästmiseks.	Likvideeritakse põlevvedelikega seotud päästesündmuste korral süttimisohu või tulekahju.	PÄA
Päästetöö baasteenus	Päästesündmusel või selle ohu korral on elu, vara ja keskkond kiirelt ja oskuslikult päästetud põhiauto ja päästemeeskonnaga.	Teenuse raames tagatakse põhiauto ja päästemeeskonnaga piiratud ulatuses tulekahju (sh metsatulekahju) kustutustööd, päästetööd liiklusavarii korral, abitus seisundis inimese päästmine, esmaabi andmine, abitus seisundis linnu/looma päästmine, päästetööd kõrgustest ja sügavustest, päästetööd varingutest, päästetööd ohtlike ainetega seotud sündmustes, naftareostuste likvideerimine ja päästetöö toetustegevused.	PÄA
Maastikutulekahju kustutustöö teenus	Maastikutulekahjude (mets, kulu, pinnas, muu looduslik materjal) päästesündmusel või selle ohu korral on vara ja keskkond kiirelt ja oskuslikult päästetud.	Tagatakse metsa- ja maastikutulekahjude lokaliseerimine ja likvideerimine määratletud tegevusvõimetele vastavalt.	PÄA
Keemiapääste teenus	Ohtlike ainetega toimunud päästesündmusel või selle ohu korral on elu, vara ja keskkond kiirelt ja oskuslikult päästetud.	Teostatakse päästetöid ohtlike ainetega toimunud päästesündmusel või selle ohu korral. Tagatakse aine ohtlikkuse ja ohuala välja selgitamine, keemiasukeldumise läbi viimine, loputus- ja pesukoha moodustamine, ohtliku aine leviku piiramine, vedelate ohtlike ainete ümberpumpamine ja vajadusel ainete ajutine ladustamine mahutisse.	PÄA
Naftareostuskorje teenus	Naftareostusega toimunud päästesündmusel või selle ohu korral on vara ja keskkonda kahjustavad tegurid peatatud.	Tagatakse naftaproduktide lokaliseerimine maismaal ja vees ning kogumis- ja ümberpumpamistööde teostamine.	PÄA
Veepääste teenus	Veekeskkonnas toimunud päästesündmusel või selle ohu korral on elu ja vara kiirelt ning oskuslikult päästetud.	Teostatakse päästetöid veekeskkonnas toimunud päästesündmusel või selle ohu korral.	PÄA
Varingupääste teenus	Varingutega toimunud päästesündmusel või selle ohu korral on inimesed ja loomad kiirelt ning oskuslikult päästetud.	Teostatakse päästetöid varingutega seotud päästesündmusel, sh inimeste ja loomade otsingutöid ning konstruktsioone avamist, lõikamist ja toetamist.	PÄA
Nööri pääste teenus	Kõrgustes ja sügavustes toimunud päästesündmusel või selle ohu korral on elu kiirelt ja oskuslikult päästetud.	Teenuse raames tagatakse päästetööde teostamine sügavustest ja kõrgustest erivarustust kasutava eriväljaõppega päästemeeskonna poolt.	PÄA
Kõrgustest päästetöö teenus	Kõrgustes toimunud päästesündmusel või selle ohu korral on elu ja vara kiirelt ja oskuslikult redel- või tõstukmehhanismidega päästetud.	Teenuse raames teostatakse päästetöid kõrgustes redelite ning redel- ja tõstukautodega, sh päästetakse inimesi, loomi ja vara ning tehakse tulekustutustöid ja päästetöö toetustegevusi (sh valgustus, vaatlus jms).	PÄA
Piiriülese päästetöö ja humanitaarabi teenus	PÄA täidab välisabi (elanikkonnakaitse moodulite) andmisel Euroopa elanikkonna kaitse Mehhanismi poolt kehtestatud nõudeid. PÄA suutlikkus piiriülese abi vastuvõtmiseks on tasemel, mis võimaldab välisabistajatele pakkuda parimat teenust osalemaks hädaolukorra lahendamisel vajalikus mahus ja kiirusel.	Tagatakse Eesti Päästemeeskonna (EDRT – Estonian Disaster Relief Team) liikmete teadlikkuse, oskuste ja kogemuste parandamine tasemele, mis on vajalik kvaliteetseks piiriülese päästeabi või ekspertide andmiseks rahvusvaheliste hädaolukordade lahendamiseks. Tagatakse EDRT elanikkonnakaitse moodulitele ja ekspertidele nii siseriiklikele kui ka rahvusvahelistele nõuetele vastav „valmisoleku platvorm“ (regulatiivne raamistik, kaasaegne varustus ja töövahendid) rahvusvaheliste hädaolukordade tulemuslikuks lahendamiseks. Tagatakse PÄA piiriülese abi vastuvõtmise ja andmisega seotud lepete ning regulatsioonide loomine, mis võimaldab tõhusaimal viisil kaasuda või olla kaasatud hädaolukordade lahendamisse	PÄA
Elanikkonna ohutusteadlikkuse teenus	Inimesed oskavad ennetada tule-, vee- ja plahvatusohtu, ohuks valmis olla ja ohutult käituda.	Tegeletakse elanikkonna veeohutusalase, tuleohutusalase ja plahvatusohutusalase teadlikkuse tõstmisega vastavalt seotud teenuse eesmärgile, valides selleks sihtgruppide sobivaima protsessi: koolitus, teavitus, nõustamine.	PÄA
Tuletõrjemuuseumi teenus	Päästevaldkonna ajaloolised väärtused on kogutud, säilitatud, uuritud ja eksponeeritud.	Tutvustatakse Eesti päästevaldkonna ajalugu läbi püsiekspositsiooni, hooajaliste näituste ja väljapanekute erinevatel üritustel. Luuakse	PÄA

Teenuse nimetus	Teenuse eesmärk	Teenuse lühikirjeldus	Teenust elluviiv asutus
		interaktiivseid lahendusi, eesmärgiga tõsta külastajate ohutusalast teadlikkust. Uuritakse päästevaldkonna ajalugu uurimine ning publitseeritakse trükiseid, artikleid jms. Kogutakse ja säilitatakse päästevaldkonna ajalooliseid väärtuseid.	
Tule- ja kemikaaliohutuse teenus	Ehitised ja tegevused vastavad tule- ja kemikaaliohutuse nõuetele kogu elutsükli vältel (planeering-ehitus-kasutus).	Teostatakse riskipõhist riiklikku järelevalvet ja menetlusi tule- ja kemikaaliohutuse nõuete täitmise tagamiseks. Teostatakse ehitus- ja planeerimisahela tuleohutuse kui kemikaaliohutuse kontrolli (planeeringud, ehitusprojektid, kasutusload), tuleohutuskontrolli pärast ehitise kasutuselevõttu (riiklik järelevalve, haldusmenetlus, väärtusmenetlus), kemikaaliohutuse kontrolli (dokumentide koostamine, käitamisloa sisendid, järelevalve ettevõtetes ja väikekättele, doorminoefekt, õnnetuste käsitus), erasektori teenuste ja toodete kontrolli ning koostöö (tuleohutusteenuste osutajad, pottsepad, korstnapühkijad, tuleohutuse tagamiseks kasutatavad tooted). Selgitatakse välja tulekahju tekkepõhjused ning kasutatakse andmeid riskipõhiseks juhtimiseks. Vajadusel kasutatakse haldus- ja süüteomenetlust ning rakendatakse riiklikku sundi.	PÄA

Olulisemad arendus- ja tegevuseesmärgid

Prioriteetne väljakutse Ohutusjärelevalveks tuleohutuse- ja kemikaaliohutuse valdkonna õigusaktide tõhusam rakendamine ja vajadusel täpsustamine			Vastutaja
1.	Hinnatakse tuleohutusnõuete asjakohasust ja piisavust, kontrollitakse riskipõhiselt nende täitmist ning kaasatakse ohutusjärelevalve teenuste osutamisse erasektorit.		PÄA
2.	Tehakse ennetus- ja järelevalvetegevusi, et vältida ohtlike ainete seotud õnnetusi ning kasvatada suurõnnetuse ohuga ja ohtlike ettevõtete kriisivalmidust.		PÄA
3.	Tuleohutuse seaduse muudatuse järgselt KOV-id väljastavad üksikelaanide, aiamaade, suvilate ja eramute juurde kuuluvate abihoonete ehitus- ja kasutuslubasid ja menetlevad ehitus- ja kasutusteatisi ilma PÄA kooskõlastuseta.		SIM
Prioriteetne väljakutse Päästealase ennetustöö tõhustamine			Vastutaja
1.	Lõimitakse tule- ja veeohutusalased teadmised ja oskused laste ja noorte haridusteenistusse.		PÄA
2.	Kasvatatakse teadlikkust tuleohust, veeõnnetuse ohust, lõhkematerjali plahvatusohust ning käitumisest lõhkekeha leiu ja muude ohtude korral.		PÄA
3.	Kasvatatakse elanike ohutusalast teadlikkust Tuletõrjemuuseumi ja teiste mäluasutuste võimekuse ja võrgustiku kaudu.		PÄA
4.	Jätkatakse PÄA ja KOV-ide koostöös "Kodud tuleohutuks" projektiga, et suurendada inimeste kodude ohutust.		PÄA
5.	Muudetakse kodunõustamised sihstatumaks ja kvaliteetsemaks ning tehakse riskipõhist ennetustööd.		PÄA
Prioriteetne väljakutse Päästetöö toimepidevuse ja suutlikkuse suurendamine			Vastutaja
1.	Suurendatakse kutseliste ja vabatahtlike tehnilist varustatust päästetööde läbiviimiseks (sh kliimamuutuste ja julgeoleku-vajadustega seoses): 1.1. üleujutustele ja varingutele reageerimiseks, 1.2. tormikahjustuste likvideerimiseks, 1.3. metsatulekahjude kustutamiseks.		PÄA
2.	Tagatakse päästetöö toimepidevuse suurendamine parandamiseks kriisideks valmisolekut. 2.1. Rakendatakse arendusprojekti „Päästevõrgustiku teaduspõhine tulevikuvaade“ päästevõrgustiku paremaks planeerimiseks ja tuleviku trendide prognoosimiseks.		PÄA
3.	Arendatakse elupäästevõimekusega (1+3) päästemeeskondi		PÄA
4.	Suurendatakse PÄA rannikureostuse likvideerimise võimekust (sh tagatud on HELCOM nõuded)		PÄA

Programmi tegevus 4:

Lennu- ja merepääste

Eesmärk

Otsingu- ja päästetööde katkematu tagamine Eesti päästepiirkonnas¹⁷ lennunduse ja merenduse ohuolukordades inimeste päästmiseks.

Mõõdikud

Programmi tegevuse eesmärgi mõõdikud	Suund	Tegelik			Sihttase					Allikas
		2023	2024	2025	2025	2027	2028	2029	2030	
SAR juhtumite (õnnetus- ja häireseisund) osakaal, millele esmane otsingu- ja päästeüksus reageeris 15 min jooksul	Suurem parem	-	63 %	56 %	-	70 %	70 %	80 %	90 %	PPA
SAR juhtumite (õnnetus- ja häireseisund) osakaal, millele SAR ressurss on välja saadetud 4 minuti jooksul	Suurem parem	-	37 %	49 %	-	65 %	65 %	75 %	75 %	PPA

Eesmärk on tagada Eesti päästepiirkonnas hädta sattunutele kiire ja asjakohane abi. Valmisolekut ja võimekust kiiret ning asjakohast abi pakkuda mõõdetakse ressursi alarmeerimise kaudu. Arvestades veekogul ja õhus liikumise kiirust mõjutavaid faktoreid, on väga keeruline muuta abivajajani jõudmise aega kiiremaks, küll aga on võimalik kiirendada valmisolekut väljasõiduks ja selle võrra vähendada sündmuskohale jõudmise aega. Viimast mõõdetakse mõõdikute „SAR juhtumite (õnnetus- ja häireseisund) osakaal, millele esmane otsingu- ja päästeüksus reageeris 15 min jooksul“ ja „SAR juhtumite (õnnetus- ja häireseisund) osakaal, millele SAR ressurss on välja saadetud 4 minuti jooksul“ kaudu.

Programmi tegevuse täitmine

JRCC Tallinnal kulub otsingu- ja päästeüksuse alarmeerimiseks keskmiselt 4,73 minutit, mis on lühem, kui 2024. aastal. Võrreldes 2023. aastaga on aeg endiselt pikem, kuid selle ühe põhjusena võib tuua automatiseerimise puudumine - väljasõidukorralduse andmisel raadio- või telefonisides ei fikseeru see automaatselt andmekogus ning tuleb sisestada käsitsi peale sideseansi lõppu.

Keskmine abivajajani jõudmise aega arvestatakse alates hädateate vastu võtmisest kuni sündmuskohal otsingu- või päästetööde alustamiseni. Võrreldes varasemate aastatega ei ole toimunud suurt muutust ja kui abivajaja asukoht on teada, jõuavad päästjad temani ühe tunni jooksul. Küll aga ei ole välistatud pikem kohalejõudmise aeg juhul, kui abivajaja asukoht on kaugemal merealal või ei ole asukoht teada, ilmastikuolud ei võimalda kiiret reageerimist vms.

2025. aastal jätkus töö uue lennu- ja merepäästesüsteemi korraldamise parendamiseks. Kui varem tagas PPA otsingu- ja päästetööde korraldamise, koordineerimise ja peamise reageeriva ressursi võimekuse, siis alates 2023. aasta ümberkorraldustest koosneb see erinevate asutuste ja koostööpartnerite võimekustest. PPA on endiselt tegevusi korraldav ja koordineeriv asutus, kuid otsingu- ja päästeressurss on jaotunud erinevate asutuste vahel - PPA, PÄA, Merevägi. Lisaks vabatahtlikud merepäästeühingud, kes on peamised

¹⁷ Eesti päästepiirkond on Eesti mereala, kui rahvusvaheliste kokkulepetega ei ole sätestatud teisiti. Riigil on kohustus tagada päästepiirkonnas lennunduse ja merenduse ohuolukordade korral otsingu- ja päästetööde korraldamine ja koordineerimine.

koostööpartnerid tagades otsingu- ja päästevõimekuse hajutatuse Eesti rannikul ja Peipsi järvel. Riigilaevastik võimaldab otsingu- ja päästetöid tegevatele asutustele (välja arvatud Merevägi) veesõidukite kasutamise ja pakub nende haldamise teenust. 2025. aastal jätkati dokumentatsiooni uuendamist, seal hulgas Eesti päästepiirkonna lennu- ja merepäästeplaani täiendamist MRO (*mass rescue operation* - suuremahuline merepäästeoperatsioon) plaaniga. Koostöö tugevdamiseks viidi läbi koolitusi, harjutusi, õppuseid ja kõike eelnevat kokku võttev merepääste võistlus. Koostöös riiklike ja vabatahtlike merepääste- ja päästeüksuste ning FRONTEX-ga viidi läbi MRO suunitlusega õppus BRACE 2025. Mängiti läbi reisilaeva tulekahju, evakatsioon ning päästetute (50 inimest) vastuvõtt ja tegevused kaldal.

JRCC Tallinn paikneb ühisel pinnal mereväe mereoperatsioonide juhtimiskeskusega ja samal territooriumil avati 2025. aastal uus merepääste hoone, mis koondab ühe katuse alla PPA merelise võimekuse, sealhulgas reageerimise ja väljaõppe.

PPA lennusalga päästekopterite ööpäevaringset valmisolekut väljalennuks tõsteti alates 2025. aasta juulist 15 minutile. Varem oli öötundidel valmisoleku aeg 60 minutit.

Teenused

Programmi tegevust viiakse ellu teenuste kaudu, mis ühiselt toetavad ja panustavad lennunduse ja merenduse ohuolukordadele järjepideva, tõhusa ja katkematu reageerimise.

SIM-i merepääste poliitika kujundamise teenus loob aluse kogu päästesüsteemi toimimiseks, määratledes eesmärgid, põhimõtted ja koostöökorra.

PPA rannikuvalve ja SAR teenustega tagatakse õiguskord merel ja laevatatavatel siseveekogudel ning lennu- ja laevaõnnetusse sattunute päästmine.

Teenuse nimetus	Teenuse eesmärk	Teenuse lühikirjeldus	Teenust elluviiv asutus
Merepääste poliitika kujundamine	Kõik merehätta sattunud inimesed Eesti päästepiirkonnas päästetakse. Kiire ja asjakohane reageerimine õnnetustele ja ohtudele Eesti päästepiirkonnas aitab vähendada nii inim-, vara- kui ka keskkonnakahju. Ollakse valmis suuremahulise sündmuse lahendamiseks koostöös partneritega.	Eesti päästepiirkonnas lennu- ja merepääste ning piiriveekogudel reostustõrje poliitika kujundamine.	SIM
Rannikuvalve teenus	Merel ja laevatatavatel siseveekogudel on õiguskord tagatud.	Teenusega tagatakse õigusrežiim merel ja laevatatavatel siseveekogudel ning ohutu meresõidu nõuete järgmine. Piirirežiimi tagamiseks teostatakse patrulltegevust vee- ning õhusõidukitega.	PPA
SAR teenus	Eesti päästepiirkonnas juhtunud mere- või lennuõnnetusse sattunud inimeste elud on päästetud, reostused piiriveekogul on likvideeritud ning maismaal ja siseveekogust on kadunud inimesed leitud.	Teenusega tagatakse inimeste päästmine Eesti päästepiirkonnas, merel ja piiriveekogul reostuse avastamine ning piiriveekogul reostuse likvideerimine ning maismaal ja siseveekogust kadunud inimeste leidmine.	PPA

Olulisemad arendus- ja tegevuseesmärgid

Prioriteetne väljakutse Lennu- ja merepäästetööde võimekuse parandamine	Vastutaja
1. Tõstetakse lennu- ja merepääste tööde tegemise ja suuremahulisele õnnetusele reageerimise võimekust aastaringsetl.	PPA
2. Tõstetakse piiriveekogudel reostuse lokaliseerimise ja likvideerimise võimekust.	PPA
3. Lennu- ja merepääste koordinatsioonikeskuse (JRCC Tallinn) toimepidevuse ja hädaabiteadete nõuetekohase vastuvõtmiseks soetatakse ja tagatakse kaasaegsete tehnoloogiliste lahenduste ülalpidamine.	PPA

Programmi tegevus 5:

Demineerimine

Eesmärk

Kiire ja asjakohane reageerimine lahingumoonu ohu, keemia- ja kiirgusohu ning pommi- ja plahvatusohu korral aitab ennetada ja vähendada inim-, vara- või keskkonnakahju.

Mõõdikud

Programmi tegevuse eesmärgi mõõdikud	Suund	Tegelik			Sihttase					Allikas
		2023	2024	2025	2025	2027	2028	2029	2030	
Pommi- ja plahvatusohu korral on mandril tagatud demineerijate kohalejõudmine 90 min jooksul ¹⁸	Suurem parem	86.8 %	100 %	100 %	100 %	100 %	100 %	100 %	100 %	PÄA

Kiire reageerimine tagab ohuolukordade tõhusa likvideerimise ning vähendab märkimisväärselt inimeste elule ja tervisele tekkivaid ohte. Mõõdik "Pommi- ja plahvatusohu korral on mandril tagatud demineerijate kohalejõudmine 90 min jooksul" näitab osakaalu, kui kiiresti jõutakse kiireloomulistele sündmustele tavatingimustes. Selleks, et jõuda kiireloomulistele sündmustele 90 minutiga, tuleb tagada nelja pommigrupi olemasolu üle-Eesti. Sihti ei suudeta saavutada, kui pommigrupp peab reageerima saartele. Eesmärgi saavutamisele aitab kaasa abidemineerijate laialdasem kaasamine, et toetada professionaalseid demineerijaid.

Programmi tegevuse täitmine

Tagati valmisolek demineerimiseks. Demineerijad hävitasid 2025. aastal 7910 lõhkekeha (2024. aastal 6622). Samuti tõsteti abidemineerijate kaasatust, mille tulemusena toetati professionaalseid demineerijaid. Abidemineerijad panustasid 2025. aastal ühises valveteenistuses koos demineerijatega 4898 tundi, mis on pea neli korda enam, kui 2024. aastal (1233 tundi).

2025. aastal osalesid esmakordselt PÄA demineerijad humanitaardemineerimis missioonil Ukrainas, et toetada Ukraina politsei demineerijaid sündmuste lahendamisel, et parandada elanike turvatunnet ja saada ka ise kogemus lahingumoonu tõrjumisel kriisi ajal. Abimissioon kestis kokku 64 päeva, kaheksa demineerijat käisid kahes vahetuses Harkivi oblastis.

Valmisid kolm uut lõhkamiskohta - Potsepa (Pärnumaa), Kardla (Tartumaa), Lõhnagu (Saaremaa).

Teenused

Programmi tegevust viiakse ellu teenuste kaudu, mis ühiselt aitavad ennetada ja vähendada inim-, vara- või keskkonnakahju. Programmi tegevuse eesmärgi saavutamiseks tuvastab ja kõrvaldab PÄA lahingumoonast ning plahvatusohtlikest esemetest tulenevad ohud plahvatuste ära hoidmiseks ning lõhkematerjali kättesaadavuse vähendamiseks. Demineerimisel kasutatakse kaasaegseid tehnoloogiavõimalusi ja maksimaalseid ohutusmeetmeid, et vähendada ohtusid demineerijatele ning õnnetusse sattunutele.

¹⁸ Arvestatakse demineerimiskeskuse pommigruppide kohalejõudmise aega tavatingimustel kiireloomulistele pommi- ja plahvatusohu sündmustele mandri-Eestis. Saartele reageerimisel lisandub vastav transpordi aeg.

Teenuse nimetus	Teenuse eesmärk	Teenuse lühikirjeldus	Teenust elluviiv asutus
Keemia- ja kiirgusohu kõrvaldamise teenus	CBRN oht on avastatud, levik tõkestatud ja kõrvaldatud, inimesed ja keskkond päästetud.	Keemilise lahingumoonu leiu korral identifitseeritakse ja hinnatakse lahingumoonu seisukorda ning valitakse hävitus- või neutraliseerimismeetod. Tehakse mõõtmis- ja proovivõtmistööd keemia- ja kiirgusohu tuvastamiseks ja saastunud ala määramiseks. Radioloogilisele õnnetusele sekkumisel selgitatakse välja radionukliid, märgistatakse suurenenud kiiritusega ala ning piiratakse sellele juurdepääs, tehakse kiirgusseiret ja vajadusel saasteäristust.	PÄA
Lahingumoonu ohu kõrvaldamise teenus	Lahingumoonast tulenev oht on tuvastatud ja kõrvaldatud, mille tulemusena ei toimu plahvatusi ning on vähenenud lõhkematerjali kättesaadavus.	Teenusega tagatakse pommigruppides ühtlane võimekus ja valmisolek lahingumoonu ja lõhkematerjali ohuga seotud sündmustele reageerimiseks ja ohu kõrvaldamiseks. Teenusega pakutakse operatiivset komplekstegevust maismaal. Ressursimahukad tööd tehakse plaanilise demineerimistööna. Kiireloomulised väljakutsed teenindatakse esmajärjekorras ja sündmuskohale jõutakse 90 minuti jooksul (saartele reageerimisel lisandub transpordiliigist sõltuv aeg).	PÄA
Pommi- ja plahvatusohu kõrvaldamise teenus	Pommi- ja plahvatusoht on tuvastatud ja kõrvaldatud, mille tulemusena ei toimu plahvatusi ning on vähenenud lõhkematerjali kättesaadavus.	Pommiohu ja plahvatusohu kõrvaldamise teenus on tegevuste kogum pommiohu ja plahvatusohu ennetamiseks, väljaselgitamiseks ja kiireks kõrvaldamiseks. Pommiohuga seotud tööd on pommiäharduse, -kahtluse ja pommitehnilise kontrolli teostamine politsei operatsioonidel ja VIP visiitidel, leitud esemest tuleneva plahvatusohu väljaselgitamine ning plahvatusjärgne töö.	PÄA
Veealuse demineerimistöö teenus	Siseveekogudest leitud plahvatusohtlikest esemetest tulenev oht on tuvastatud ja kõrvaldatud, mille tulemusena ei toimu plahvatusi ning on vähenenud lõhkematerjali kättesaadavus.	Teenuse raames tagatakse demineerimiskeskuse tuukrimeeskondades ühtlane võimekus ja valmisolek veealusteks demineerimistöödeks, et selle käigus kõrvaldada lahingumoonu- ja plahvatusoht. Tuukrimeeskond moodustatakse tuukri kvalifikatsiooni omavatest demineerijatest. Demineerimiskeskuse tuukritel on võimekus teostada demineerimistööd siseveekogudes kuni 25 m sügavusel.	PÄA

Olulisemad arendus- ja tegevuseesmärgid

Prioriteetne väljakutse Demineerimistöö toimepidevuse ja suutlikkuse suurendamine	Vastutaja
1. Suurendatakse kutseliste ja vabatahtlike mehitatust, ballistilist kaitset ning tehnilist varustatust demineerimistööde läbiviimiseks (sh kliimamuutuste ja julgeoleku-vajadustega seoses): demineerimise ja keemiapääste suutlikkuse parandamiseks.	PÄA
2. Tagatakse demineerimistöö toimepidevuse suurendamine parandamaks kriisideks valmisolekut. 2.1. Fookusesse võetakse võimearendused, mis toetavad reageerimist keemia- ja kiirgusohule (CBRN) ning keemia- ja kiirgusründe.	PÄA

Programmi juhtimiskorraldus

Ülevaade programmi koostamise, elluviimise ja aruandluse korraldusest

Programm ajakohastatakse kord aastas riigieelarve koostamise käigus, et tagada kooskõla riigi eelarvestrateegia ja riigi rahaliste võimalustega. Programmi kooskõlastab SIM, planeerides programmi kaudu teenuste raha ning selle kinnitab siseminister pärast riigieelarve seaduse vastuvõtmist. Programm tehakse kättesaadavaks ja vajaduse korral esitatakse teadmiseks või arvamuse avaldamiseks teistele programmi eesmärkidesse panustavatele pooltele.

Programm annab suuna välisvahendite planeerimisele ja kasutamisele.

Programmi elluviimist juhib ja järelevalvet selle elluviimise üle teeb kriisivalmiduse ja elanikkonnakaitse asekantsler.

Programmi elluviimist koordineerib ja selle täitmise üle teeb järelevalvet SIM. Programmi seire toimub kord aastas tulemusaruande koostamise käigus. SIM koostab tulemusaruande tervikdokumendi. Arengukava täitmise aruandluse, sh programmi aruandluse ja lõpparuande koostamisel lähtutakse seda reguleerivatest Vabariigi Valitsuse määrustest.

Siseturvalisuse arengukava juhtkomisjon annab valdkonna arengukavaga seotud tulemusaruande põhjal soovitusi valdkonna arengukava eesmärkide elluviimisega seotud ja neile kaasa aitavate programmide algatamiseks, muutmiseks või lõpetamiseks.

Vajaduse korral moodustatakse SIM-i poolt täiendavaid töörühmi ja korraldatakse arutelusid programmi elluviimisega seotud poolte ja huvirühmadega.

Programm avalikustatakse SIM-i kodulehel.

Ülevaade valitsemisaladest ja huvirühmadest, kes on programmi koostamisse ja rakendamisse kaasatud

Et luua siseturvalisuse valdkonnast terviklik arusaamine ja tõhustada koostööd, kajastatakse programmis olulisimate arendus- ja tegevuseesmärkide juures nende asutuste vastutus, kes planeerivad nende pakutavate teenuste raha selles programmis (va SIM VA välised asutused). Informatsiooniks on programmis välja toodud nende asutuste vastutus, kes oma teenuste raha siin programmis ei planeeri, kuid kelle panuseta jääks programmis nimetatud eesmärk saavutamata. Laiemate arendus- ja tegevuseesmärkide väljatoomine, mida ministriumid oma haldusalas ellu viivad, võimaldab luua valdkonnast terviklikumat arusaamist ja tõhustab koostööd.

Programmi uuendamiseks kasutatakse olemasolevaid kaasamise formaate ning tehakse koostööd teiste valitsemisalade asutustega ja partneritega, aidates kaasa programmi eesmärkide saavutamisele. Programmi tegevuste rakendamisse kaasatakse valitsemisalade asutusi ja teisi partnereid arendus- ja tegevuseesmärkide saavutamise kaudu. Kaasvastutajad ja partnerid, kes panustavad programmi eesmärkide saavutamisse on Siseministeeriumi infotehnoloogia- ja arenduskeskus, Majandus- ja Kommunikatsiooniministeerium, Justiits- ja Digiministeeriumi, Kaitseministeerium, Sotsiaalministeeriumi, Välisministeerium, Regionaal- ja Põllumajandusministeerium, Eesti Kohtuekspertiisi Instituut, Keskkonnaamet, Kaitsevägi, Riigikantselei, Transpordiamet, kohaliku omavalitsuse üksused ja nende koostööorganid (eestkätt maakondlikud arendusorganisatsioonid), vabatahtlikud ühendused, Kaitseliit, kindlustusseltsid, tuleohutusettevõtted, turvaettevõtted, Eesti Vabatahtlik Mere- ja Järvepääste MTÜ, Saaremaa Vabatahtlik Merepääste Selts MTÜ, Naabrivalve, Eesti Turvaettevõtete Liit, Eesti Päästeala Töötajate Ametiühing MTÜ.

Programmi on lisatud viited teiste valitsemisalade arengudokumentidele.

Ülevaade programmi seostest teiste arengudokumentidega¹⁹

SISETURVALISUSE ARENGUKAVA 2020–2030 JA PROGRAMM KRIISIKINDEL ÜHISKOND			
Eesti 2035 üldised suunad, eeldused julgeoleku ja turvalisuse tagamiseks täpsustab seatud sihte, valdkondade panust turvalisuse loomisel	Eesti säästva arengu riiklik strateegia „Säästev Eesti 21“ üldised suunad säästvaks arenguks, heaolu kasv, ühiskonna sidusus aitab kaasa jätkusuutliku arengu eeldustele sh ühiskonna sidususele	Kriminaalpoliitika põhialused aastani 2030 suunad kuritegevusevastase võitluse osas arvestab läbivalt põhialustega	Energiamajanduse arengukava aastani 2030 üldised suunad energiajulgeoleku tagamiseks arvestab tegevussuundadega toimepidevuse tagamisel ja kriisideks valmistumisel
Rahvastiku tervise arengukava 2020–2030 vigastussurmade, õnnetuste ja alkoholi tarbimise vähendamine, vaimne tervis vigastussurmade, riskeeriva käitumise vähendamine	Spordipoliitika põhialused aastani 2030 noorte positiivse käitumise ja ühiskondliku vastutuse edendamine kaudne mõju, arvestab ja aitab kaasa hoiakute kujunemisele, nt spordiga seotud tegevused	Riigikaitse arengukava 2022–2031 sisejulgeoleku tagamine, valmisolek kriisi või rünnaku ajal, Eesti iseseisvuse, suveräänsuse ja põhiseadusliku korra kaitse eeldused tipuvõimetele, täpsustab tavaolukorras ja mitteriigikaitseliste kriiside jaoks vajalikku	Haridusvaldkonna arengukava 2021–2035 toetab inimeste heaolu ja turvalisust üldoskuste arendamise, ühise kultuuri- ja väärtusruumi kaudu; turvaline õppekeskkond tegevussuunad ennetuse ja ohutu käitumise edendamiseks
Eesti digiühiskonna arengukava 2035 sihid digiteenuste arendamise, küberturvalisuse ja ühilduvuse valdkonnas arvestab tegevussuundadega IT teenuste toimepidevusel tagamisel ja uute tehnoloogiate kasutuselevõtul	Transpordi ja liikuvuse arengukava 2021–2035 ja selle aladokument Meremajanduse valge raamat Turvaline transpordi taristu, riskeeriva käitumise vähendamine Liiklussurmade ja sh elu ja tervise, varakahjude vähendamine ennetuse ning kiire abi pakkumisega	Noortevaldkonna arengukava 2021–2035 noorte aktiivsus, üksijäämise ja eemaldumise ennetus sh toetav turvavõrgustik arvestab ja aitab kaasa ennetustööle ja sh noorsootööle, et toetada sotsiaalseid oskuseid ja vähendada riskikäitumist	Kliimamuutustega kohanemise arengukava aastani 2030 üldised suunad kliimamuutuste mõjuga kohanemiseks, Eesti haavatavuse vähendamiseks, eeldused keskkonnakahju ja inimkannatuste vähendamiseks pääste- ja kriisireguleerimis ja hädaolukordadeks valmisoleku edendamine, äärmuslike ilmastikuolude riskide maandamine
Eesti välispoliitika arengukava 2030 julgeolekut toetava rahvusvahelise keskkonna kujundamine, rahvusvaheliste suhete edendamine, reisimise riskikommunikatsioon, rahvastiku-halduse toetamine Eesti maine kujundamise kaudu arvestab tegevussuundadega, mõjutab eri poliitikate kujundamisega Eesti rahvusvahelist mainet	Sidusa Eesti arengukava 2021–2030 ühiskonna sidusus, jagatud riigiidentiteet, kohanemise toetamine, kodanike algatav hoiak, kodaniku-ühiskonna võimestamine üldised suunad, eeldused julgeoleku ja turvalisuse tagamiseks	Kiirgusohutuse riiklik arengukava 2018–2027 valmisolek kiirgushädaolukordadeks olulised tegevussuunad kriisideks valmisolekuks	

¹⁹ tähistab teise arengudokumendi mõju siseturvalisuse valdkonnale.

 tähistab siseturvalisuse mõju teise arengudokumendi sihtidele.

LISA 1. 2025. a programmi ja programmi tegevuste eelarve täitmine

Programmi Kiire ja tark abi/Elanikkonnakaitse ja kriisideks valmisolek ja programmi tegevuste 2025. a eelarve täitmine

	Esialgne eelarve	Lõplik eelarve	Täitmine
Programm:	tuhat €	tuhat €	tuhat €
Programmi tegevus 1:	tuhat €	tuhat €	tuhat €
Programmi tegevus 2:			
Programmi tegevus 3:			

SISEMINISTEERIUM

